

Друштво за осигурување

ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи за годината
која завршува на 31 декември 2023 и

Извештај на независниот ревизор

Март 2023

СОДРЖИНА

	<u>Страна</u>
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	1 - 2
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	
Извештај за финансиска состојба	3 - 7
Извештај за сеопфатна добивка	8 - 10
Извештај за паричните текови	11 - 12
Извештај за промени во капиталот	13 - 14
Белешки кон финансиските извештаи	15 - 43
 ДОДАТОЦИ	
Додаток 1 - Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2 - Годишна сметка	
Додаток 3 - Годишен Извештај за работењето	

До
акционерите на
Друштво за осигурување
ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на „ПРВА ЖИВОТ“ АД СКОПЈЕ (во понатамошниот текст: „Друштвото“), прикажани на страните од 3 - 43 кои се состојат од Извештајот за финансиска состојба со состојба на 31 декември 2023 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промените на капиталот и Извештајот за паричните текови за годината која завршува на тој ден и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија и за интерната контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ревизијата ја спроведовме во согласност со стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешни прикажувања на финансиските извештаи, без разлика дали се резултат на измама и грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни со околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

До
акционерите на
Друштво за осигурување
ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжува)

Мислење на ревизорот

Според нашето мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, финансиската состојба на „ПРВА ЖИВОТ“ АД СКОПЈЕ на ден 31 декември 2023 година, како и финансиските резултати и неговите паричните текови за годината која завршува на тој ден, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Останати прашања

Друштво за осигурување „ПРВА ЖИВОТ“ АД СКОПЈЕ е основано на 14 јули 2023 година според тоа финансиските извештаи за годината која заврши на 31 декември 2023, се први финансиски извештаи кои Друштвото ги подготвува.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работа е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работа е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на „ПРВА ЖИВОТ“ АД СКОПЈЕ за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Скопје, 25 март 2024 година

Иван Богдановски
Овластен ревизор

Драган Димитров
Управител

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
на ден 31.12.2023 година

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
на ден 31.12.2023 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	15	14.405.108	0
1. Гудвил	002		0	0
2. Останати нематеријални средства	003		14.405.108	0
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		223.325.523	0
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	15	33.551.143	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		33.551.143	0
1.1 Земјиште	007		0	0
1.2 Градежни објекти	008		33.551.143	0
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010		0	0
2.2 Градежни објекти	011		0	0
2.3 Останати материјални средства	012		0	0
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти (хартии) од вредност во друштва во група - подружници	014		0	0
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		0	0
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		0	0
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		0	0
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		0	0
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		0	0
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		0	0
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	16	189.774.380	0
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	16.1	144.033.159	0
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		8.688.319	0
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		135.344.840	0
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	16.2	15.741.221	0
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2023 година
 (Продолжува)

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		15.741.221	0
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		0	0
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		0	0
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030		0	0
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		0	0
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		0	0
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		0	0
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		0	0
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	16.3	30.000.000	0
4.1 Дадени депозити	036		30.000.000	0
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038		0	0
4.4 Останати пласмани	039		0	0
5. Деривативни финансиски инструменти	040		0	0
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		0	0
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		0	0
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		0	0
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		0	0
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		0	0
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		0	0
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		0	0
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		0	0
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		0	0
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		0	0
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	0
1. Одложени даночни средства	052		0	0
2. Тековни даночни средства	053		0	0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		2.671.690	0
І. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	17	22.059	0
1. Побарувања од осигуреници	056		22.059	0
2. Побарувања од посредници	057		0	0
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2023 година
 (Продолжува)

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		0	0
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		0	0
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		0	0
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	18	2.649.631	0
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		0	0
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		2.629.687	0
3. Останати побарувања	066		19.944	0
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		0	0
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		8.789.856	0
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	15	1.406.927	0
1. Опрема	070		1.406.927	0
2. Останати материјални средства	071		0	0
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	19	7.382.929	0
1. Парични средства во банка	073		7.375.052	0
2. Парични средства во благајна	074		7.877	0
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		0	0
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		0	0
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		0	0
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	20	648.333	0
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080		0	0
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		648.333	0
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		0	0
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	083		249.840.510	0
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		0	0
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		241.953.319	0
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	21	245.980.000	0
1. Запишан капитал од обични акции	087		245.980.000	0
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		0	0
3. Запишан а неуплатен капитал	089		0	0
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		0	0
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		943.238	0
1. Материјални средства	092		0	0
2. Финансиски вложувања	093		943.238	0
3. Останати ревалоризациони резерви	094		0	0
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
 на ден 31.12.2023 година
 (Продолжува)

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
1. Законски резерви	096		0	0
2. Статутарни резерви	097		0	0
3. Резерви за сопствени акции	098		0	0
4. Откупени сопствени акции	099		0	0
5 Останати резерви	100		0	0
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		0	0
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		0	0
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		0	0
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		4.969.919	0
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		0	0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	22	41.552	0
I. Бруто резерви за преносни премии	107		6.634	0
II. Бруто математичка резерва	108	22.1	34.918	0
III. Бруто резерви за штети	109		0	0
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		0	0
V. Бруто еквилизациона резерва	111		0	0
VI. Бруто останати технички резерви	112		0	0
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		0	0
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		0	0
1. Резерви за вработени	115		0	0
2. Останати резерви	116		0	0
Ѓ.ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		1.093.661	0
1. Одложени даночни обврски	118		0	0
2. Тековни даночни обврски	119		1.093.661	0
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		6.360.671	0
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123		0	0
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		0	0
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		0	0
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		1.572	0
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		1.572	0
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		0	0
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		0	0
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	23	6.359.099	0
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		160	0
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	0
3. Останати обврски	133		6.358.939	0
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		391.307	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
на ден 31.12.2023 година
(Продолжува)

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		0	0
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+S	136		249.840.510	0
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		0	0

Датум: 23.02.2024

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

Стефан Георгиев

Извршен Директор

Предраг Милошевски

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		2.960.759	0
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	85.293	0
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	93.499	0
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		0	0
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		0	0
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		0	0
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		1.572	0
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		6.634	0
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		0	0
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		0	0
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	2.875.466	0
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		0	0
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213		0	0
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		0	0
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		0	0
3. Приходи од камати	216		2.269.983	0
4. Позитивни курсни разлики	217		9.234	0
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		0	0
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		0	0
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		0	0
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		0	0
6.3 Останати финансиски вложувања	222		0	0
7. Останати приходи од вложувања	223		596.249	0
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		0	0
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		0	0
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225		0	0
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		7.930.678	0
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227		0	0
1. Бруто исплатени штети	228		0	0
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		0	0
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		0	0
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
 за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година (Продолжува)

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
5. Промени во бруто резервите за штети	232		0	0
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		0	0
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		0	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	10	34.918	0
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		34.918	0
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237	22.1	34.918	0
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		0	0
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		0	0
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		0	0
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		0	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		0	0
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		0	0
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		0	0
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		0	0
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		0	0
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		0	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	11	7.742.925	0
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252		410.672	0
1.1 Провизија	253		0	0
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a		295.735	0
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		114.937	0
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		0	0
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256		7.332.253	0
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		416.809	0
2.2 Трошоци за вработените (258a+258б+258в+258г+258д)	258		4.406.114	0
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		2.624.346	0
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		269.892	0
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		1.125.550	0
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		224.794	0
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		161.532	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година (Продолжува)

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		370.481	0
2.4 Останати административни трошоци (260a+260b+260v)	260		2.138.849	0
2.4.1 Трошоци за услуги	260a		873.054	0
2.4.2 Материјални трошоци	260b		304.163	0
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260v		961.632	0
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	12	152.765	0
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		38.714	0
2. Трошоци за камати	263		0	0
3. Негативни курсни разлики	264		114.051	0
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		0	0
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		0	0
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		0	0
5.3 Останати финансиски вложувања	269		0	0
6. Останати трошоци од вложувања	270		0	0
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		0	0
1. Трошоци за превентива	272		0	0
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		0	0
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		0	0
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЊИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	13	70	0
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		0	0
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		4.969.919	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	14	0	0
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		0	0
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		4.969.919	0

Датум: 23.02.2024

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

Стефан Георгиев

Извршен Директор

Предраг Милошевски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
 за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година

Износ во денари

	Број на позиција	Тековна деловна година	Претходна деловна година
A. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	100.085	
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	0	
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	0	
4. Примени камати од работи на осигурување	304	0	
5. Останати приливи од деловни активности	305	0	
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	7.149.747	
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	0	
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	0	
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	0	
4. Надоместоци и други лични расходи	310	5.072.330	
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	2.077.417	
6. Платени камати	312	0	
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	0	
8. Останати одливи од редовни активности	314	0	
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	0	
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	7.049.662	
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	313.721	
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	0	
2. Приливи по основ на материјални средства	319	0	
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	0	
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	0	
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	0	
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	0	
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	0	
8. Приливи од камати	325	313.721	
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	231.756.316	
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	7.441.757	
2. Одливи по основ на материјални средства	328	35.367.494	
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	0	
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	0	
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	143.980.717	
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	44.966.348	
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	0	

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
 за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година (Продолжува)

	Број на позиција	Тековна деловна година	Претходна деловна година
8. Одливи од камати	334	0	
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	0	
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	231.442.595	
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	245.980.000	
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	245.980.000	
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	0	
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	0	
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	0	
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	0	
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	0	
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	0	
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	245.980.000	
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	0	
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	246.393.806	
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	238.906.063	
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	7.487.743	
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	0	
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	0	
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-104.814	
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	7.382.929	

Датум: 23.02.2024

 Раководител на
 Сектор за Финансиско работење

 Стефан Георгиев

Извршен Директор

 Предраг Милошевски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ
За периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Промена во сметководствените политики	I1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	I2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари претходната деловна година - исправено	II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Несопственички промени во капиталот	III2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IV.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Зголемување.намалување на акционерскиот капитал	IV1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IV3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IV4	00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ
за периодот 14.07.2023 до 31.12.2023 година (Продолжува)

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Промена во сметководствените политики	VI1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари тековната деловна година - преправено	VII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4.969.919	-4.969.919
Несопственички промени во капиталот	VIII2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	943.238	0	0	943.238
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	245.980.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	245.980.000
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IX3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IX4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	245.980.000	0	0	0	0	0	0	0	943.238	0	0	241.953.319

Датум: 23.02.2024

Раководител на
Сектор за Финансиско работење

Стефан Георгиев

Извршен Директор

Предраг Милошевски

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, (во понатамошниот текст Друштвото) има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Класа 19 – Осигурување живот- дозвола согласно со решение бр. 14-1-473 од 11.07.2023 година
- Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај - дозвола согласно со решение бр. 14-1-473 од 11.07.2023 година.
- Класа 2 – Здравствено осигурување - дозвола согласно со решение број 14-1-473 од 11.07.2023 година
- Класа 21 - Осигурување на живот во врска со удела во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови- дозвола согласно со решение број 14-1-1065 од 24.10.2023 година

Заклучно со 31.12.2023 Друштвото сеуште нема започнато со работа во класата 21.

Како сопственик со 100% сопственост на капиталот се јавува СКУПИНА ПРВА, заваровалнички холдинг дд Љубљана, ул. Фајфарјева 33 Љубљана, Словенија.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 4.000.000 ЕУР, поделен на 4.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 1.000 ЕУР.

Седиштето на Друштвото е регистрирано во Скопје, на ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр.6 кат2, општина Центар, 1000 Скопје.

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2023 година изнесува 16 вработени.

Управувачки тела

Начинот на управување на ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е според едностепен систем на управување.

Органи на Друштвото се:

- Собрание на акционери и
- Одбор на директори

Органите на Друштвото дејствуваат во согласност со законите и останатите прописи, Статутот и интерните прописи за работење.

Одборот на Директори на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, во 2023 година работеше во состав:

- г. Јанез Крањц, Претседател на Одбор на Директори
- г. Аљоша Томич, Неизвршен член на Одбор на Директори
- г. Предраг Милошевски, Извршен член на Одбор на Директори

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2.1. Основи за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 239/2018, 290/2020, 215/2021 и 99/2022), Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011 применлив од 1 јануари 2012 година, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” објавен во Службен весник број 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” објавен во Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022).

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се изготвени според историската вредност освен за средствата расположливи-за-продажба кои што се мерат по објективна вредност.

2.3. Трансакции во странска валута

Трансакции во странска валута Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето. Добивките и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почеток на периодот, коригирана за ефективна камата и плаќања во текот на периодот и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута, и кои се мерат по објективна вредност, се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определувањето на објективната вредност. Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во извештајот за сеопфатната добивка, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност, кои се признаваат директно во капиталот.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута кои се мерат по историска вредност се превреднуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР).

	Во денари
	2023
ЕУР	61,4950

2.4. Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, Законот за супервизија на осигурувањето, и останатите пропишани законски и подзаконски акти од Агенцијата за супервизија на осигурувањето бара од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиска променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

(a) Признавање и мерење

Општи договори за осигурување

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспееани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период, како и директно поврзаната премијата за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој договор за осигурување поделено, користејќи го методот про-рата темпорис и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанатите штети ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во животното осигурување (во случај на откуп) се зголемува за оствареното профитно учество и трошоците за обработка на штетата.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на извештајот за финансиската состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветна маржа на внимателност.

Резервираните штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови..

Предвидените надомести од реосигурителот и проценетиот поврат се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

(б) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

(в) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

3.2 Приходи

Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се обелоденети во белешка 3.1 (а).

Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

Приходи од вложувања

Приходите од вложувања се состојат од приходите од финансиски средства и истите се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Приходот од финансиски средства се состои од приходи од камати од должнички хартии од вредност, орочени депозити во банки, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, курсни разлики. Приходите од вложувања се признаваат во моментот на настанување користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Користи за вработените

- Планови за дефинирани придонеси Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на локалната законска регулатива и нема да има правни или изведени обврски за плаќање во иднина. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите.

Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси се признаваат како расход во извештајот за сеопфатната добивка кога се пресметуваат.

- Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

3.2 Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

3.3 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.5 Данок од добивка (тековен и одложен)

Даночниот расход на периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во добивката и загубата, освен до степен до кој се однесува на ставки признаени во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така се признава во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот, соодветно.

3.6. Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства се водат во Извештајот за финансиската состојба според номинална вредност. За целите на подготовка на извештајот за парични текови, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување и орочени депозити со оригинален рок на достасаност од три или помалку месеци од датумот на стекнување.

3.7 Финансиски инструменти

Класификација

Друштвото ги класификува финансиските средства како: кредити и побарувања, средства коишто се чуваат до доспевање, средства расположливи за продажба и финансиски средства по објективната вредност низ билансот на успех. Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при почетното признавање.

Мерење при почетно признавање

Сите финансиски средства, освен оние коишто се мерат по објективната вредност низ билансот на успех, почетно се признаваат според нивната набавна цена, односно објективната вредност на дадените средства во моментот на нивното стекнување, вклучувајќи ги и трошоците за набавка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

а) Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства, со фиксни или предвидливи плаќања и не се котирали на активните пазари. Тие произлегуваат од активностите каде што Друштвото обезбедува пари на должник без намера за тргување.

Кредитите се признаваат кога паричните средства му се одобрени на должникот и се прикажани по амортизирана вредност со користење на принципот на ефективна каматна стапка.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средство се депризнава или е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

Доколку Друштвото продаде или прекласификува значителен износ од средствата што се чуваат до достасување пред датумот на достасување, во тој случај класификацијата на целата категорија ќе се доведе во прашање и ќе се прекласификува како категорија расположливи за продажба.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот.

Финансиските вложувања расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. Финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, се евидентираат по набавна вредност намалена за загубите поради обезвреднување. Согласно регулативата должничките хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија кои не се котирали на Македонската берза за хартии од вредност, а можат да се стекнат од издавачот на примарен пазар или на пазари преку шалтер, се вреднуваат со примена на методот на ефективна каматна стапка. Сите останати вложувања расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност.

Загуби заради обезвреднување се утврдуваат со поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

Приходот од камата се признава во билансот на успех со употреба на методот на ефективна камата. Приходот од дивиденда се признава кога на Друштвото ќе му биде утврдено правото на дивиденда. Добивките или загубите од курсни разлики на должничките инструменти расположливи-за-продажба се признаваат во билансот на успех.

Останатите промени во објективната вредност се евидентираат директно во капиталот се додека вложувањата не се продадат или обезвреднат, при што кумулативните добивки или загуби од капиталот се признаваат во билансот на успех.

в) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Финансиските вложувања за тргување се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот во кој настануваат.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на успех само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Исправка на финансиски средства

а) Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од осигурување

Исправката на вредноста на побарувањата по основ на премии и камати на премии се врши според проценката на наплатливост на овие побарувања од страна на Раководството на Друштвото.

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања. Исправката на вредност на побарувањата согласно Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловни биланси каде што во член 7 ставовите (1) и (2) се менуваат во делот на класификација на побарувањата во повеќе категории во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должниците сметано од денот на доспевање на побарувањето по премија за осигурување, односно пресметка на исправка на вредност на побарувањето започнува по 90 дена доцнење од датумот на доспевање на побарувањето за плаќање.

Старост на побарувања (доспееани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспееани до 90 дена	0%
Доспееани од 91 до 120 дена	10%
Доспееани од 121 до 180 дена	31%
Доспееани од 181 до 330 дена	51%
Доспееани од 331 до 425 дена	71%
Доспееани над 425 дена	100%

б) Исправка на вредност на финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на загубите акумулирани во резервата за објективна вредност во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ билансот на успех.

Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се признава во капиталот.

3.8 Опрема и останати материјални средства

(1) Почетно признавање и последователно мерење

Почетно, опремата се евидентира по нејзината набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, опремата се води по нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на опремата, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на опрема и останатите материјални средства се признава како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на опремата и останатите материјални средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Опремата и останатите материјални средства се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Вложувањата во туѓи објекти се амортизираат според пократкиот период од корисниот век на употреба и договорот за наем. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба за 2023 година се следните:

Градежни објекти	2,5 %
Опрема, мебел и патнички автомобили	10 - 25

Проценетиот корисен век на опремата и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

3.9 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2023 година изнесува 25% годишно.

Проценетиот корисен век на нематеријалните средства и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

3.10 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Заклучно со 31 декември 2023, Друштвото нема средства кои имаат неограничен век на користење.

Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.11 Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се финансиски обврски кои се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

3.12 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Обврски по основ на неплатени премии;
- Резерви за преносна премија;
- Математичка резерва.

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. При тоа, Друштвото ги зема во предвид:

- Медицинските извештаи за повреди или болести;
- Судските одлуки, било да се конечни или не;
- Штетите за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Останатите трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавените штети се пресметуваат согласно признати актуарски пресметки. Заклучно со 31.12.2023 Друштвото нема резерви за настанати и непријавени штети.

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на обработка на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи.

Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

д) Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депривираат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депривирање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

ѓ) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој договор поединечно.

е) Математичка резерва

За утврдување на математичката резерва Друштвото користи актуарски методи во согласност со правилата и процедурите пропишани од Агенцијата за супервизија на осигурувањето притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување.

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето проспективна метода како разлика на сегашната вредност на сите идни обврски по договорите за осигурување и сегашна вредност на сите идни обврски на договорувачот на осигурувањето за секој договор поединечно. За класите на осигурување за кои се пресметува математичка резерва, резервата за преносна премија е дел од математичката резерва.

Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација).

Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5%.

3.13 Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Резерви

Резервите на сигурност претставуваат неноминиран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

3.14 Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото користи деловни простории под оперативен наем за кои се плаќаат месечни наемнини.

3.15 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето јубилејни награди и неискористен годишен одмор

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива и колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси. Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање, јубилејна награда во висина на основицата – за најмалку 10 години непрекината работа и обврска за неискористен годишен одмор според колективниот договор на соодветниот сектор.

3.16 Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската вредност на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.17 Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат. Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3.18 Споредбени податоци

Со цел да се обезбеди конзистентност со презентацијата на финансиските податоци за тековниот период, некои ставки може да се рекласификуваат за претходниот споредбен период. Направените промени не се значајни и се со цел подобрување на споредбеноста, освен оние кои се опишани детално во белешките, доколку истите ги има.

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Секоја пријавена штета се проценува пооделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети. Проценките по пооделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Може да постои значаен период од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба. Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се настануваат штетите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходни години и очекуваните коефициенти на штети.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од пет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право
- Сите права кои договорувачот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување
- Трошоци, вклучувајќи провизии

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредни категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до доспеаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови.

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестициските активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви - животно осигурување

На 31 декември 2023 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 100%.

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животно осигурување

На 31 декември 2023 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 100%.

5.1.1 Пазарен ризик

5.2. 1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукутации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото е изложено само на ЕУР.

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот.

5.2 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на правни друштва и физички лица во Република Северна Македонија. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

2023

Финансиски средства

Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	144.033.159
Финансиски вложувања расположливи за продажба	15.741.221
Финансиски вложувања за тргување	0
Депозити, заеми и останати пласмани	30.000.000
Побарувања за премии	22.059
Други побарувања	2.649.631
Пари и парични еквиваленти	7.382.929
	199.828.999

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2023, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 72,08% се однесуваат на финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, 7,88% се однесуваат на финансиски вложувања расположливи за продажба, додека 15,01% се однесуваат на орочени депозити и на дадени заеми.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Северна Македонија. Во 2023 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во, средна банка во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРСМ.

Менаџментот на Друштвото е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложувања во финансиски инструменти.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2023 година е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	22.059	-	22.059
Доспеани и оштетени побарувања	-	-	-
	22.059	-	22.059

Старосната структура на доспеаните побарувања по премии за годината што завршува на 31 декември 2023 година, според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси (Сл.весник 107/2020) е следна:

Доспевање на побарувања по премии (нето)	2023
Недоспеани	-
Од 0-90 дена	22.059
Од 91-120 дена	-
Од 121-180 дена	-
Од 181-330 дена	-
Од 331-425 дена	-
Над 425 дена	-
	22.059

Останатите финансиски средства прикажани во табелата за максимална изложеност на кредитен ризик се недоспеани или доспеани но неоштетени.

2023	Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Депозити	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми
Доспевање на останати финансиски средства (нето)						
Недоспеани	144.033.159	15.741.221	30.000.000	-	-	-
Од 0-30 дена	-	-	-	-	-	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	-	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	-	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	-	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	-	-
Над 365 дена	-	-	-	-	-	-
Вкупно	144.033.159	15.741.221	731.500.186	59.787.794	48.560.554	15.373.150

5.4. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по променливи каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема пласирано средства во вид на депозити во банки со променлива каматна стапка, односно сите орочени депозити на Друштвото се со фиксна каматна стапка, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на 31 декември 202 година е како што следува:

	2023
Финансиски средства	
Некаматносни:	
- Парични средства	7.382.929
- Побарувања од осигурување	22.059
- Останати побарувања	2.649.631
	<u>10.054.619</u>
Каматносни со фиксна камата:	
- Депозити во банки	30.000.000
- Вложувања во државни обврзници	159.774.380
- Дадени позајмици	-
	<u>189.774.380</u>
 Вкупно финансиски средства	 <u><u>199.828.999</u></u>
 Финансиски обврски	
Некаматносни:	
- Обврски за штети	-
- Останати тековни обврски	13.815.003
	<u>13.815.003</u>
 Вкупно финансиски обврски	 <u><u>13.815.003</u></u>

5.5 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2023 година според нивната преостаната рочност во денари:

2023	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	7.382.929	-	-	-	7.382.929
Побарувања од осигурување	-	22.059	-	-	22.059
Останати побарувања	19.944	-	2.629.687	-	2.649.631
Дадени позајмици	-	-	-	-	-
Депозити во банки	-	-	-	30.000.000	30.000.000
Вложувања	-	-	8.688.319	151.086.061	159.774.380
	7.402.873	22.059	11.318.006	181.086.061	199.828.999
Останати обврски	13.815.003	-	-	-	13.815.003
	13.815.003	-	-	-	13.815.003

5.6 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапката на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка/загуби;
- нераспределена добивка/загуба од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година;
- други потенцијални обврски кои Друштвото за осигурување има обврска да ги прикаже во вонбилансна евиденција.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

Адекватноста на одржувањето на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на раководството на Друштвото.

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2023 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

	2023
1. Капитал	
а) Уплатен акционерски капитал	245.980.000
б) Резерви	943.238
в) Нераспоредена загуба	-4.969.919
г) Откупени сопствени акции (-)	-
д) Нематеријални средства (-)	-
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)	-
Вкупно капитал	<u>241.953.319</u>
2. Маргина на солвентност	<u>144.452</u>
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	<u>184.485.000</u>
4. Вишок на капитал над маргина на солвентност	<u>242.097.771</u>
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	<u>57.468.319</u>

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 144.452 денари.

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

5.7 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото не располага со финансиски средства и обврски, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2023	
	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност
Средства		
Хартии од вредност расположливи за продажба	15.741.221	15.741.221
Хартии од вредност чувани до достасување	144.033.159	144.033.159
Кредити и побарувања		
Орочени депозити	30.000.000	30.000.000
Останати заеми	-	-
Побарување од осигуреници останати и побарувања од непосредни работи	2.671.690	2.671.690
Парични средства и парични еквиваленти	7.382.929	7.382.929
Вкупно	199.828.999	199.828.999
Обврски		
Останати тековни обврски	13.815.003	13.815.003
Вкупно	13.815.003	13.815.003

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, како и во согласност со „Одлуката за одредување на начинот на вреднување на должничките хартии од вредност издадени од Република Македонија кои немаат котирана пазарна цена на активен пазар“ издадена од АСО, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Врз основа на направената анализа, не се идентификувани значајни отстапувања на објективната вредност од евидентираната вредност на финансиските средства и обврски.

Земајќи ја предвид краткорочноста на побарувањата не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

7. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти. Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

	2023
Бруто полисирана премија за осигурување	93.499
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	-1.572
Промена во бруто резервите за преносна премија	-6.634
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	-
	85.293

8.1 ПОЛИСИРАНИ ПРЕМИИ ПО ВИДОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2023
Полисирана премија за осигурување на живот	50.806
Полисирана премија за осигурување од незгода	15.516
Полисирана премија за дополнително здравствено осигурување (ТБС, малигни заболувања)	27.177
	93.499

9. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2023
Приходи од камати	2.269.983
Позитивни курсни разлики	9.234
Приходи од амортизација на дисконтот на обврзниците	596.249
Вкупно	2.875.466

10. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2023
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	25.948
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	8.970
Вкупно	34.918

11. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	2023
Провизија спрема друштва за застапување во осигурување	-
Провизија спрема застапници во осигурување	-
Провизија спрема осигурително брокерски друштва	-
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	295.735
Трошоци за маркетинг	114.937
Трошоци за ваучери за осигурување	-
Трошоци за стекнување	410.672
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	416.809
Трошоци за бруто плати на вработените	4.019.788
Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	224.794
Останати трошоци за вработени	161.532
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	370.481
Трошоци за наемнини	215.081
Трошоци за банкарски услуги	79.715
Трошоци за телекомуникациски услуги	110.511
Трошоци за одржување	247.844
Трошоци за други услуги	290.405
Материјални трошоци	87.060
Трошоци за комунални услуги	153.201
Трошоци за службени патувања	97.165
Трошоци за стручно усовршување	37.042
Трошоци за ревизии и законски контроли	362.821
Останати административни трошоци	458.005
Административни трошоци	7.332.253
Вкупно	7.742.925

12. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2023
Негативни курсни разлики	114.051
Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност) од вложувања за тргување	38.714
Вкупно	152.765

13. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2023
Трошоци од минати години	-
Останати трошоци	70
Вкупно	70

14. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2023
Тековен данок од добивка	-
Усогласување на законска со ефективна даночна стапка:	
Бруто загуба	-4.969.919
Даночна основа	-
Пресметан данок од добивка по 10%	-
Загуба пред оданочување	-4.969.919
Ефективна даночна стапка	10,00%

15. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

	Нематеријални средства	Опрема	Градежни објекти	Вкупно
Набавна вредност на 01.01.2023	-	-	-	-
Набавки	14.412.493	1.534.479	33.833.015	49.779.987
Состојба на 31.12.2023	14.412.493	1.534.479	33.833.015	49.779.987
Акумулирана амортизација на 01.01.2023	-	-	-	-
Амортизација	7.385	127.552	281.872	416.809
Состојба на 31.12.2023	7.385	127.552	281.872	416.809
Нето сегашна вредност на:				
01 јануари 2023	-	-	-	-
31 декември 2023	14.405.108	1.406.927	33.551.143	49.363.178

Друштвото располага со сопствен деловен простор.

На 31 декември 2023 година Друштвото нема дадена опрема и нематеријални средства под залог и истите во целост ги користи за деловни активности на Друштвото.

16. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	2023
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	144.033.159
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	8.688.319
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	135.344.840
Финансиски вложувања расположиви за продажба	15.741.221
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	15.741.221
Финансиски вложувања за тргување	-
Депозити, заеми и останати пласмани	30.000.000
Дадени депозити	30.000.000
Заеми	-
Вкупно	189.774.380

16.1 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

	<u>2023</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	8.920.000
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	144.840.155
Дисконт на обврзници	--9.857.362
Премија	130.366
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	<u>144.033.159</u>

16.2 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2023</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	-
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	18.143.385
Дисконт	-2.421.284
Премија	<u>19.120</u>
Вкупно вложувања кои се расположливи за продажба	<u>15.741.221</u>

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на Република Северна Македонија класифицирани како вложувања расположливи за продажба и кои се чуваат до доспевање со рокови на доспевања од 1 до 15 години во износ од **159.774.380 денари**.

16.3 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	<u>2023</u>
Депозити во банки:	
ПроКредит Банка АД Скопје	30.000.000
Вкупно	<u>30.000.000</u>

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има орочени депозит во банка на износ од 30.000.000 денари со рок на орочување од 24 месеци, и каматни стапки од 3,25% годишно.

17. ПОБАРУВАЊА ОД ОСИГУРЕНИЦИ

	<u>2023</u>
Побарувања за ненаплатена премија	22.059
Исправка на вредност на побарувања	-
Вкупно	<u>22.059</u>

18. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2023</u>
Побарувања по основ на:	
Камати од депозити	-
Камати од државни обврзници	2.629.686
Камати од дадени позајмици	-
Побарувања од непосредни работи на осигурување	-
Останати побарувања	19.444
Вкупно	<u>2.649.631</u>

19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2023</u>
Денарски сметки во банки	7.333.052
Денарски сметки во банки (математичка резерва)	35.000
Денарски сметки во банки (техничка резерва)	7.000
Благајна	7.877
Вкупно	<u>7.382.929</u>

20. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	<u>2023</u>
Побарувања по основ на:	
Одложени трошоци на стекнување до една година – поврзани субјекти	106.204
Одложени трошоци на повеќе години	542.129
Вкупно	<u>648.333</u>

21. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	<u>2023</u>	<u>2023</u>
	<u>Бр. на акции</u>	<u>МКД</u>
Обични акции	30.000	245.980.000
Вкупно	<u>30.000</u>	<u>245.980.000</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (Продолжува)

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2023 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

31 декември 2023 година		
	Број на акции	% на учество
СКУПИНА ПРВА, заваровалнички холдинг дд	4.000	10%
Вкупно	4.000	100%

Загуба по акција

	2023
Нето загуба	4.969.919
Број на акции	4.000
Загуба по акција	-1.242

Резерви на сигурност (законски резерви)

Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

22. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2023
Бруто резерви за преносни премии	6.634
Бруто математичка резерва	34.918
Бруто резерви за штети	-
Бруто останати технички резерви	-
Вкупно	41.552

Кај осигурувањата на живот Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација). Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето е составен дел на математичката резерва.

Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето на 31.12.2023 година изнесува 930.722 денари.

22.1 Движење на бруто математичката резерва

	2023
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	0
Промени во бруто математичка резерва за животно осигурување	25.948
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	8.970
Состојба на бруто математичка резерва на крај на годината	34.918

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори. Вкупните технички резерви на Друштвото се потврдени од страна на овластен независен актуар.

23. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	2023
Обврски по основ на провизија на посредници	-
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животно осигурување	160
Обврски по основ на уплатен капар за животно осигурување	-
Останати обврски	6.358.939
Вкупно	6.359.099

24. Последователни настани

По 31 декември 2023 година, датумот на известување, не се случиле значајни настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Годишна сметка за 2023 година

Годишен извештај за 2023 година

ЕМБС: 07687826

Целосно име: Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2023

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки и други прилози

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	200.449.239,00			
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	14.405.108,00			
8	-- Останати нематеријални средства	14.405.108,00			
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	34.958.070,00			
10	-- Недвижности (011+012)	33.551.143,00			
12	-- Градежни објекти	33.551.143,00			
14	-- Транспортни средства	688.618,00			
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	718.309,00			
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	151.086.061,00			
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	151.086.061,00			

27	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	135.344.840,00			
28	-- Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	15.741.221,00			
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	48.742.938,00			
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	2.671.690,00			
51	-- Останати краткорочни побарувања	2.671.690,00			
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	38.688.319,00			
53	-- Вложувања во хартии од вредност (054+055)	8.688.319,00			
54	-- Вложувања кои се чуваат до доспевање	8.688.319,00			
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	30.000.000,00			
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	7.382.929,00			
60	-- Парични средства	7.382.929,00			
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	648.333,00			
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	249.840.510,00			
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	241.953.319,00			
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	245.980.000,00			
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	943.238,00			
78	-- X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	4.969.919,00			
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	7.495.884,00			
82	-- I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	41.552,00			
84	-- Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	41.552,00			
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	7.454.332,00			
97	-- Обврски спрема добавувачи	1.732,00			

101	-- Тековни даночни обврски	1.093.661,00		
108	-- Останати краткорочни обврски	6.358.939,00		
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	391.307,00		
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	249.840.510,00		

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	85.293,00			
202	-- Приходи од продажба	85.293,00			
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	7.777.843,00			
212	-- Останати трошоци од работењето	1.662.635,00			
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	4.701.849,00			
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	2.815.983,00			
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	318.392,00			
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	1.181.148,00			
217	-- Останати трошоци за вработените	386.326,00			
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	416.809,00			
221	-- Резервирања за трошоци и ризици	996.550,00			
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	2.875.466,00			
230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	2.269.983,00			
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	9.234,00			

233	-- Останати финансиски приходи	596.249,00			
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	152.835,00			
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неоповрзани друштва	114.051,00			
242	-- Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	38.714,00			
243	-- Останати финансиски расходи	70,00			
247	-- Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245)- (201+223+244)	4.969.919,00			
251	-- Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	4.969.919,00			
256	-- НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252- 253+254)	4.969.919,00			
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	7,00			
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	6,00			
270	-- Загуба за годината	4.969.919,00			
291	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+287) или (270- 286) или (287-269)	4.969.919,00			

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	97.165,00			
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	258.279,00			
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	72.757,00			
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	79.715,00			

714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	6.600,00		
715	-- Надоместоци за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	370.481,00		
720	-- Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	38.714,00		
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	7,00		
723	-- Просечен број на вработени во седиштето на субјектот врз основа на состојбата на крајот на месецот	7,00		

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2479	- 65.11 - Осигурување на живот	2.960.759,00			

Потпишано од:

Stefan Georgiev

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2.
OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Република Македонија
Институт на Сметководители
и Овластени Сметководители

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ИНСТИТУТ НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ И ОВЛАСТЕНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 15 став (5) од Законот за вршење на сметководствени работи, Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија издава

У В Е Р Е Н И Е
за овластен сметководител

На **Стефан Славeјко Георгиев** со ЕМБГ 1412984450036 роден-а 14.12.1984 година во Скопје, Р. Македонија, му/и се издава уверение за овластен сметководител.

Број 0108824
15.11.2018 година
Скопје

Претседател
Институт на сметководители и
овластени сметководители на
Република Македонија

м-р Ленче Папазовска
Ленче Папазовска

Врз основа на член 56 од Статутот на Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст: Друштвото) а согласно член 2 став 3 од Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување, Извршниот директор на Друштвото, на ден 06.03.2024 година ја донесе следната:

ОДЛУКА

за одобрување на финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2023 година и поднесување на Годишна сметка за 2023 година

Член 1

Се одобруваат финансиските извештаи, Годишниот извештај за работењето на Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје за 2023 година и Годишната сметка за 2023 година.

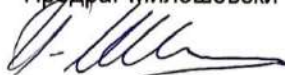
Член 2.

Финансиските извештаи и годишниот извештај од член 1 се во прилог на оваа одлука.

Член 3.

Оваа Одлука влегува во сила со денот на нејзиното донесување.

Друштво за осигурување
ПРВА ЖИВОТ АД Скопје
Извршен Директор
Предраг Милошевски

Да се достави до:

- Раководител на Секторот за финансиско работење
- Архивата;

ПРВА ЖИВОТ АД Скопје
ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 6/1 кат2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

info@prvazivot.mk
+389 2 3122 980

Решение за дозвола за вршење на работи на осигурување бр.14-1-473 од 11.07.2023 година на Агенција за супервизија на осигурувањето
Основна главнина 4.000.000 евра; ЕДБ 4080023616406; ЕМБС 7687826; www.prvazivot.mk

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
Друштво за осигурување Прва Живот АД
Скопје за 2023 година

Содржина

I.	Профил на друштвото	4
II.1.	Општа информација	4
II.2.	Кратка историја и досегашен развој	4
II.3.	Овластен ревизор	5
II.4.	Акционерски капитал	5
II.5.	Орган на управување	5
II.6.	Организација и деловна мрежа на Друштвото	5
II.	Листа на класи на осигурување за кои друштвото има дозвола	7
III.	Листа на видови договори за осигурување кои друштвото ги склучило во 2023 година ...	7
IV.	Деловна политика, цели и иден развој на Друштвото	8
V.1.	Деловна политика во 2023 година	8
V.2.	Долгорочни цели на Друштвото и иден развој на Друштвото	12
V.3.	Опис на ризиците на кои е изложено друштвото	13
V.	Општо економско опкружување и осигурителен пазар	14
VI.1.	Општо економско опкружување	14
VI.2.	Осигурителен пазар	17
VI.	Анализа на работењето на Друштвото	18
VII.1.	Финансиски извештаи и резултат од работењето	18
	Биланс на успех	18
	Биланс на состојба	19
VII.2.	Премија за осигурување	20
	Полисирана премија	20
	Број на склучени договори за осигурување	21
	Структура на портфолиото	21
VII.3.	Штети	21
VII.4.	Реосигурување	21
VII.5.	Сектор за информатичка технологија	21
VII.6.	Внатрешна ревизија	23
VII.7.	Човечки ресурси	23
	Состојба	23
	Обука на вработени	24
VII.	Податоци за членови на одбор на директори	24
VIII.	Односи со матичното друштво	25

IX.1. Матично друштво	25
IX.2. Поврзани лица	25

I. Профил на друштвото

II.1. Општа информација

Полн назив: Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје

Скратен назив: ПРВА ЖИВОТ АД Скопје

Правен статус/форма: Акционерско друштво

Адреса на седиштето на Друштвото: ул.Митрополит Теодосиј Гологанов бр.6/1, кат 2, 1000 Скопје, Р.С. Македонија

ЕДБ 4080023616406; ЕМБС 7687826

Приоритетна дејност - Осигурување на живот (шифра по НКД:65.11);

Дозвола за работење: Решение за издавање на дозвола за вршење на работи во осигурување УП 14-1-473 од 11.07.2023 година, донесено од Совет на експерти на Агенција за супервизија на осигурување,

Датум на основање 14.07.2023 година во Скопје.

II.2. Кратка историја и досегашен развој

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е шесттото Друштво за осигурување основано на територијата на Р.С.Македонија во текот на 2023 година, со Решение за дозвола за основање и вршење на работи на осигурувања издадено од страна на Агенција за супервизија на осигурување.

Мисијата која како задача си ја постави пред себе Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, е амбициозна, но не и неостварлива: основање на компанија која ќе донесе новитет и иновација на пазарот во оваа дејност и со тоа подобрување на стандардите и критериумите. Друштвото се определи за сигурен настап и врвен квалитет во сите сфери на своето работење, домаќински водејќи сметка за управување на превземените ризици согласно капацитетот на компанијата. Резултатот од доброто работење се очекува да се одрази во наредниот среднорочен период.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е модерно и динамично друштво за животно осигурување, која го држи чекорот на осигурителната дејност врз принципите на реалност, но и флексибилност кон условите на пазарот и потребите на своите клиенти. Амбициозните развојни планови за работа во наредните години, го определуваат и единствениот можен начин по кој и овие планови можат да се реализираат овозможувајќи професионалност и посветеност и кон професионалните обврски и кон своите клиенти.

II.3. Овластен ревизор

Овластен ревизор за деловната 2023 година е Друштвото за ревизија БДО ДОО Скопје со адреса бул.Јане Сандански бр.111, 3-ти кат, 1000 Скопје, РС Македонија, избрано со одлука на Собранието на акционери на ден 20.11.2023 година бр.0201-233/3, по што е добиена согласност од Агенцијата за супервизија на осигурување со решение бр.14-2-1180 од 12.12.2023 година.

II.4. Акционерски капитал

Висината на акционерски капитал на Друштвото 4.000.000 ЕУР, сочинета од 4.000 обични акции, секоја по номинална вредност од 1.000 ЕУР. Друштвото не поседува сопствени акции.

Единствениот акционер е СКУПИНА ПРВА, заваровалнички холдинг ДД Љубљана, ул.Фајфарјева бр.33, Љубљана, Р.Словенија со 100% учество во основната главнина на Друштвото.

II.5. Орган на управување

Согласно Законот за трговските друштва, управувањето со Друштвото е организирано според едностепен систем на управување – Одбор на директори.

Органи на Друштвото се:

- Собрание на акционери и
- Одбор на директори

Органите на Друштвото дејствуваат во согласност со законите и останатите прописи, Статутот и интерните прописи за работење.

Одборот на Директори на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје,

во 2023 година работеше во состав:

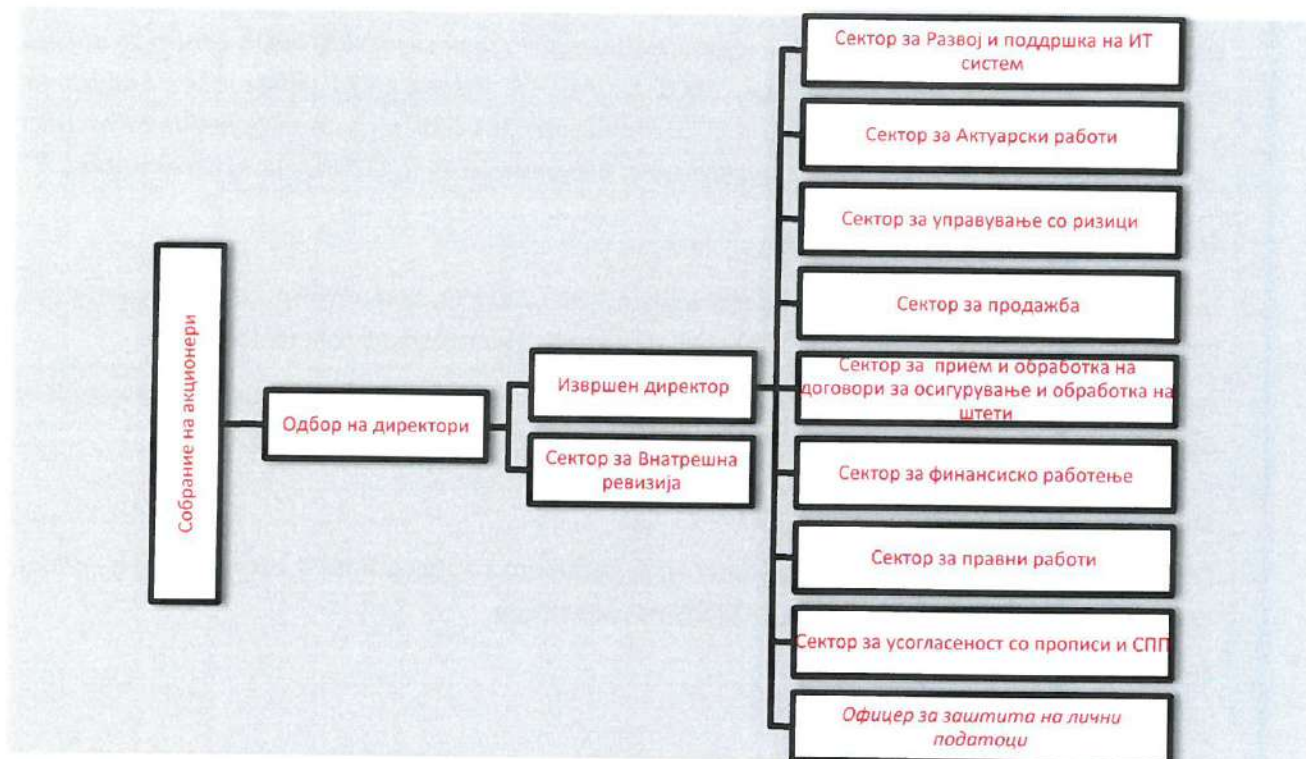
- г. Јанез Крањц, Претседател на Одбор на Директори и неизвршен член на Одбор на Директори
- г. Аљоша Томич, Неизвршен член на Одбор на Директори
- г. Предраг Милошевски, Извршен член на Одбор на Директори

II.6. Организација и деловна мрежа на Друштвото

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје е модерно и динамично друштво за осигурување со 16 вработени на крајот на 2023 година, лоцирано во Скопје, која го држи чекорот на осигурителната дејност врз принципите на реалност и флексибилност кон условите на пазарот и потребите на клиентите.

Друштвото во 2023 година дејноста ја вршеше преку Генерална Дирекција. Друштвото нема подружници во земјата или странство. Во рамките на организационите делови функционираат повеќе сектори.

Слика бр.1 Организациона шема на Друштвото

Редовно вработени се Извршниот директор, Овластениот актуар, Внатрешниот ревизор, и сите останати работници во Друштвото, распоредени во организационите единици, согласно организационата поставеност и систематизација на работни места.

Во рамките на организационата структура, под директна надлежност на Извршниот директор се сите 9 сектори, односно:

- Сектор за Развој и поддршка на ИТ систем;
- Сектор за Актуарски работи
- Сектор за управување со ризици
- Сектор за продажба
- Сектор за прием и обработка на договори за осигурување и обработка на штети
- Сектор за финансиско работење
- Сектор за правни работи
- Сектор за усогласеност со прописи и СПП
- Офицер за заштита на лични податоци

Деловната мрежа на Друштвото е организирана преку мрежата на интерниот тим за продажба, во чии рамки функционираат 9 вработени.

Исто така, во плановите на Друштвото е развивање на деловната мрежа на надворешни деловни партнери и соработници.

II. Листа на класи на осигурување за кои друштвото има дозвола

Друштвото во текот на 2023 година врши осигурување во вкупно 4 класи на осигурување, впишани во Статутот на Друштвото, односно:

- Класа 19 – Осигурување на живот- дозвола согласно со решение бр. 14-1-473 од 11.07.2023 година, започнато со работа на 07.11.2023 година
- Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај - дозвола согласно со решение бр.14-1-473 од 11.07.2023 година, започнато со работа на 07.11.2023 година
- Класа 2 – Здравствено осигурување - дозвола согласно со решение број 14-1-473 од 11.07.2023 година, започнато со работа на 07.11.2023 година
- Класа 21 - Осигурување на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови-дозвола согласно со решение број 14-1-1065 од 24.10.2023 година (заклучно со 31.12.2023 Друштвото сеуште нема започнато со работа во класата 21.).

III. Листа на видови договори за осигурување кои друштвото ги склучило во 2023 година

Во текот на 2023 година Друштвото склучуваше договори за осигурување согласно со Условите (општи, посебни и специјални) и Тарифите за осигурување, во рамките на класите на осигурување за кое добило соодветна дозвола од Агенцијата за супервизија на осигурување, како што следи:

1. Прва Сигурност – кое ги опфаќа класите на осигурување: осигурување на живот (19), осигурување од последици на несреќен случај – незгода (1) и здравствено осигурување (2);

IV. Деловна политика, цели и иден развој на Друштвото

V.1. Деловна политика во 2023 година

Основна цел на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во 2023 година, по самото основање беше воспоставување на најважните деловни политики и системи, како и остварување на што подобри резултати во сите сегменти од работењето.

Друштвото во новата околина се стремеше кон оптимизирање на трошоците, подобар финансиски резултат и во исто време квалитетно извршување на својата основна дејност. Друштвото посвети внимание на обезбедување на инфраструктура и стручно познавање и искуства од матичната компанија за обезбедување на услови за задоволување на потребите на клиентите и осигурениците преку нови и унапредени решенија.

Деловната политика која ја водеше Друштвото се сведувахе на континуирано одржување на вредноста на капиталот на Друштвото над пропишаните со Законот за супервизија на осигурување, а со цел долгорочна стабилност и способност да навремено и соодветно се одговори на обврските спрема осигурениците и останатите партнери и добавувачи на Друштвото.

Исто така, Друштвото соодветно на зацртаните долгорочни планови, води политика на осигурување и обезбедување на соодветно реосигурително покритие, се со цел обезбедување и гарантирање на сигурноста, солвентноста и ликвидноста на Друштвото.

Во текот на 2023 година, затоа што беше прва година на постоење на Друштвото, се донесоа многу интерни акти и тоа:

1. Во делот на Општи, Посебни или Дополнителни услови, Тарифи и Осигурително технички основи:

1.1. На 2/2023 состанок на Одборот на директори:

- ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ (ОУСЛ ПРВА МК 19_СМТ_ТЕР/23-01);
- ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ОД ТЕШКИ БОЛЕСТИ (ДУСЛ ПРВА МК 02_Д_ТБ/23-01);
- Општи услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај склучено кон осигурувањето на живот (ОУСЛ ПРВА МК 01_Д_НЕЗ/23-01);
- ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЛИЦА ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕЌЕН СЛУЧАЈ СКЛУЧЕНО КОН ОСИГУРУВАЊЕТО НА ЖИВОТ (ДУСЛ ПРВА МК 01_Д_НЕЗ/23-01);
- Осигурително-технички основи за Осигурување на живот во случај на смрт со фиксна осигурена сума;

- Осигурително-технички основи за ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ЗА ТЕШКИ БОЛЕСТИ;
- Осигурително-технички основи за ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЛИЦА ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕЌЕН СЛУЧАЈ СКЛУЧЕНО КОН ОСИГУРУВАЊЕТО НА ЖИВОТ;
- ТАРИФА НА ПРЕМИИ ЗА ОСИГУРИТЕЛНИОТ ПРОИЗВОД ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ;
- ТАРИФА НА ПРЕМИИ ЗА ОСИГУРИТЕЛНИОТ ПРОИЗВОД ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ОД ТЕШКИ БОЛЕСТИ;
- ТАРИФА НА ПРЕМИИ ЗА ОСИГУРИТЕЛНИОТ ПРОИЗВОД ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЛИЦА ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕЌЕН СЛУЧАЈ СКЛУЧЕНО КОН ОСИГУРУВАЊЕТО НА ЖИВОТ;

1.2 На 3/2023 состанок на Одборот на директори:

- Осигурително-технички основи за Осигурување на живот во случај на смрт со фиксна осигурена сума;
- Посебни услови за дополнително осигурување од тешки болести;
- Осигурително - технички основи за Дополнително осигурување за тешки болести ;
- Тарифа на премии за осигурителниот производ дополнително осигурување од тешки болести;
- Општи услови за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт;
- Технички основи за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт;
- Документ со клучни информации КИД;
- Тарифа на премии за осигурителен производ осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт;

2. Во делот на Правилници, Програми, Планови, Стратегии, Процедури, Повелби и други општи акти:

2.1 На 2/2023 состанок на Одборот на директори:

- ПРАВИЛНИК ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ ВО ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ;
- Политика за управување со техничките резерви и математички резерви;

- ПРАВИЛНИК ЗА ПЛАСИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА ОД ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ И МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА;
- ПРОГРАМА ЗА ПЛАНИРАНО РЕОСИГУРУВАЊЕ ЗА 2023 година;
- Правилник за внатрешна организација и систематизација на работните места во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје;
- ПЛАН - ПРОГРАМА за стручно оспособување и усовршување на вработените во Прва живот АД Скопје за 2023, 2024, 2025, 2026 и 2027 година;
- План (проект) за имплементација на информациски систем за извршување на функциите во секојдневното работење на осигурување;
- Повелба за внатрешна ревизија;
- Правилник за работа на внатрешна ревизија;
- ЕЛАБОРАТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА;
- Политика за управување со ризици;
- ПРОГРАМА ЗА ЕФИКАСНО НАМАЛУВАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ИДЕНТИФИКУВАНИОТ РИЗИК ОД ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ;
- ДЕЛОВНИК за работата на Одборот на Директори на Друштвото за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје;

2.2 На 3/2023 состанок на Одборот на директори:

- Правилник за актуарската професија;
- Повелба за работа на актуарот;
- Правилник за управување со човечки ресурси;
- Процес за спроведување на набавки;
- Годишна програма и план за внатрешната ревизија;
- Политика за управување со ликвидноста на Друштвото;
- Правилник за вреднување на ставки од биланс на состојба;
- Сметководствени политики;
- Политика за деловна тајна;
- Процес на прием во животно осигурување;

2.3 На 4/2023 состанок на Одборот на директори:

- Повелба за внатрешна ревизија
- Процедура за прием и обработка на штети

- Правилник за наградување на интерен продажен тим

2.4 На 5/2023 состанок на Одборот на директори:

- Кодекс на етика за внатрешна ревизија
- Деловник на Одбор за ИТ ризици
- Деловник на Одбор за ризици

2.5 На 6/2023 состанок на Одборот на директори:

- Методологија за изработка на годишен план и програма за внатрешна ревизија;
- Процедура за внатрешна ревизија;
- Процедура за управување со бекап и резервни копии на податоците на Друштвото;
- Правилник за безбедност на информациски систем;
- Процедура за доделување и укинување на право на пристап;
- Процедура за вршење обука на вработените за користење на информацискиот систем на Друштвото;
- Процедура за пренос на податоци помеѓу две одалечени локации преку интернет линк;
- Процедура за уништување на податоци информациски систем на Друштвото;
- Политика за заштита на лични податоци;
- Правилник за безбедност на обработката на лични податоци;
- Методологија за спроведување на Проценка на влијанието на заштитата на личните податоци;
- Упатство за известување за нарушување на безбедност на лични податоци;

2.6 На 7/2023 состанок на Одборот на директори:

- План за работа на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје за периодот 2024-2027 година;
- Политика за управување со ризик на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје;
- Стратегија за управување со ризик на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје
- Програма за работа на внатрешната ревизија за 2024 година
- Детален годишен план за работа на внатрешната ревизија за 2024;
- Програма за планирано реосигурување за 2024 година;

- Програма за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање на тероризам;
- Процедура за спроведување на попис на средства и обврски;
- Материјали во прилог - Процедура за спроведување на попис на средства и обврски;
- Процедура за наплата и издавање полиси;
- Правилник за прием и обработка на барање за надомест на штета
- Одлука за измена на Правилникот за организација и систематизација

2.7 Други акти:

- МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИК ОД ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ
- ПЛАН ЗА ПОСТОЈАНА ОБУКА НА ВРАБОТЕНИТЕ ВО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ПРВА ЖИВОТ АД СКОПЈЕ И ИНДИРЕКТНИТЕ СУБЈЕКТИ СО КОИ СОРАБОТУВА ЗА 2024 ГОДИНА
- ПРОЦЕДУРА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ

V.2. Долгорочни цели на Друштвото и иден развој на Друштвото

Стратешките цели на Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје се доследни со целите на матичното СКУПИНА ПРВА, заваровалнички холдинг дд од Словенија, па последично на тоа, Друштвото се стреми кон повисока позиција на македонскиот осигурителен пазар, ориентирана кон квалитетно задоволување на потребите на клиентите и успешна соработка со деловните партнери.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје континуирано се концентрира и го насочува својот развој кон достигнување на следните цели:

- Воведување на нови продукти во постоечките класи на осигурување;
- Ориентирање на Друштвото кон клиентите – подобрување на квалитетот на услуги кои ги нуди Друштвото со обезбедување на квалитетно осигурување и оптимизирање на штетите;
- Развој на нови канали на дистрибуција и оптимизирање на постоечките.
- Обезбедување на поголема присутност на пазарот на осигурување и поголемо учество во вкупната бруто полисирана премија;
- Воведување на иновативни пристапи спрема клиентите во однос на изготвувањето на полиси и исплата на оштетни побарувања;
- Зголемување на ефикасноста и ефективноста при работењето во различните сегменти;
- Ефикасно прибирање, користење, пласирање и вложување на финансиските средства;
- Зголемување на капиталот и профитабилноста на Друштвото;

V.3. Опис на ризиците на кои е изложено друштвото

Во текот на своето работење Друштвото е изложено на најразлични ризици, внатрешни оперативни и надворешни ризици. Економската и политичка состојба во државата и во соседните држави, го условуваат работењето во осигурителниот бизнис а со тоа и работењето на Друштвото.

Во услови кога светот се соочува со една од најголемите економски кризи, предизвикана од воените конфликти на континентот и во светот, која е значително поголема од здравствената криза предизвикана од пандемијата и глобалната финансиска криза од пред десетина години, неизвесноста поврзана со времетраењето и интензитетот на овој неекономски шок, ја акцентира се поголемата потреба за брзо реагирање и навремено проценување на ризиците во нашето работење.

Ризиците за глобалната економска активност и натаму се надолни.

Друштвото, во своето работење, особено ги идентификува и следи следните ризици:

➤ Ризици на осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување

Во оваа група се опфатени следните ризици: ризик од прием во осигурување, ризик од пресметка на премии, ризик на дизајнирање на производ, ризик на штети, ризик на економска средина, ризик на самопридржај, ризик на однесување на осигуреникот, ризик на техничко резервирање.

Овие ризици претставуваат можност за претрпување на штети или негативни последици поради неадекватни премиски стапки или технички резерви споредени со преземените обврски, а кои можат да произлезат од флукуациите во зачестеноста и сериозноста на осигурените настани.

➤ Пазарни ризици

Пазарни ризици се поврзани со нестабилноста на цените на финансиските инструменти и пазарните цени на други средства како што се ризик на каматни стапки, правен ризик, имотен ризик, валутен ризик, основен ризик, реинвестициски ризик, ризик на концентрација, ризик на неускладеност на обврски и инвестиции, ризик на промена на вредноста на средствата и обврските.

➤ Кредитни ризици

Во кредитни ризици се опфатени ризиците кои се поврзани со неизвршување на обврските и промената на бонитетот на издавачот на хартиите од вредност кои осигурителното друштво ги поседува, реосигурителот, посредниците и други деловни партнери кои имаат обврски кон осигурителната компанија

➤ Оперативни ризици

Оперативните ризици ги вклучуваат надворешните фактори, непримена или неуспешна и несоодветна примена на внатрешните процедури, технички грешки предизвикани од човечки фактор како и компјутерските системи.

➤ Ризик на ликвидност

Во оваа група се опфатени ризици од неможност за подмирување на обврските за плаќање во моментот кога доспеваат за плаќање (немање доволно ликвидни слободни средства во однос на доспеаните обврски).

➤ Ризик на репутација

Можноста за настанување штети или негативни последици поради нарушување на угледот или управување на компанијата (негативен публицитет), што води до губење на довербата на јавноста во интегритетот на компанијата.

➤ Ризици од инвестирања

Овие ризици се однесуваат на веројатноста за негативни последици или загуби, кои можат да настане во рамките на портфолиото на средства/инвестиции кои ги поседува друштвото.

Со цел поуспешно реализирање на планираните параметри на Друштвото, воведени се интерни акти и системски контроли, кои имаат за цел ефикасно идентификување и управување со ризиците со кои се соочува друштвото во секојдневното работење. Поставеноста и организираноста на процесот на континуирано управување со ризиците подетално е опишана во Актот за управување со ризици, кој се ревидира и усвојува на годишно ниво.

V. Општо економско опкружување и осигурителен пазар

VI.1. Општо економско опкружување

Резиме на економските резултати и проекции на земјите од Балканот

Од почетокот на војната во Украина, нема многу поволни очекувања за балканските земји кои беа силно погодени од последиците врз глобалната економија. Реалниот раст на БДП на повеќето земји прогнозиран за 2023 година е помал од претходната 2022 година. Истите претходно споменати ризици важат и за овој регион. Србија и БиХ имаат најнизок прогнозиран економски раст, но најголемо намалување во однос на 2022 година се очекува кај реалниот раст на БДП на Хрватска, од 6,2% на 2,0% во 2023 година.

Проекциите за годините потоа се дека реалниот раст на БДП на балканските земји ќе остане на нивоата меѓу 3-4%. Исклучок е Хрватска со реална стапка на раст на БДП околу 2,6% во 2024 година и помеѓу 2,7% и 2,9% за годините потоа.

Табела 6: Проекции за реален раст на БДП

Раст на реален БДП %	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Босна и Херцеговина	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,1	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Хрватска	3,4	2,8	3,4	-8,5	13,1	6,2	2,7	2,6	2,7	2,9	2,8	2,8
Косово	4,8	3,4	4,8	-5,3	10,7	3,5	3,8	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8
Црна Гора	4,7	5,1	4,1	-15,3	13,0	6,1	4,5	3,7	3,2	3,0	3,0	3,0
С. Македонија	1,1	2,9	3,9	-4,7	3,9	2,1	2,5	3,2	3,5	3,5	3,5	3,5
Србија	2,1	4,5	4,3	-0,9	7,6	2,3	2,0	3,0	4,5	4,0	4,0	4,0
Развиени земји	2,5	2,3	1,7	-4,2	5,6	2,6	1,5	1,4	1,8	1,9	1,8	1,7
Брзорастечки и земји во развој	4,2	3,6	2,5	-1,6	7,3	0,8	2,4	2,2	2,5	2,5	2,4	2,4

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, October 2023

По децении низок раст на инфлацијата, таа достигна високи нивоа на почетокот на 2022 година, станувајќи главен предизвик за централните банки ширум светот, не само за овој регион.

Причината за ова беше поскапувањето на храната, енергијата и стоките со почетокот на руската окупација на Украина. Централните банки почнаа да ги зголемуваат клучните каматни стапки во борбата против инфлацијата. Највисоките нивоа се постигнати во Македонија и не се предвидува значително подобрување за оваа година. Факторите на ризик се речиси исти како и претходно, а неизвесноста сè уште е присутна. Очекувањата за инфлацијата на Балканот во 2024 година се околу или под нивото од 5%.

Табела 7: Проекции за потрошувачките цени

Инфлација %	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Босна и Херцеговина	0,8	1,4	0,6	-1,1	2,0	14,0	5,5	3,0	2,7	2,5	2,0	2,0
Хрватска	1,3	1,6	0,8	-0,0	2,7	10,7	8,6	4,2	2,5	2,2	2,2	2,1
Косово	1,5	1,1	2,7	0,2	3,3	11,7	4,7	3,1	2,3	1,9	2,0	2,0
Црна Гора	2,4	2,6	0,4	-0,2	2,4	13,1	8,3	4,3	2,6	2,1	2,0	1,9
С. Македонија	1,4	1,5	0,8	1,2	3,2	14,2	10,0	4,3	2,2	2,0	2,0	2,0
Србија	3,1	2,0	1,8	1,6	4,1	12,0	12,4	5,3	3,5	3,2	3,0	3,0
Развиени земји	1,7	2,0	1,4	0,7	3,1	7,3	4,6	3,0	2,2	2,0	2,0	2,0
Брзорастечки и земји во развој	5,6	6,4	6,7	5,4	9,6	27,9	18,9	19,9	16,1	15,0	12,8	12,4

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, October 2023

По преземените економски мерки за намалување на негативното влијание од пандемијата, и енергетската и прехранбената криза, повеќето земји имаа силен пораст на јавниот долг во 2021 година, кој малку се намали во текот на 2022 година и се предвидува да биде помал до крајот на оваа година за повеќето од овие земји. Косово останува меѓу најмалку задолжените земји со проектиран долг од 21,3% во 2023 година, додека Хрватска и Црна Гора се очекува да бидат најзадолжени земји на крајот на 2023 година со долг од 63,8% и 65,8% од БДП, соодветно.

Табела 8: Проекции за односот на долгот и БДП

Долг / БДП %	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Босна и Херцеговина	37,4	33,8	32,1	36,0	34,6	29,7	28,6	28,2	28,1	28,5	29,0	29,1
Хрватска	76,5	73,2	71,0	86,9	78,3	68,8	63,8	61,8	60,3	58,5	56,9	55,2
Косово	16,4	17,1	17,7	22,5	21,6	19,9	21,3	22,7	23,5	24,3	25,1	26,0
Црна Гора	66,2	71,9	78,8	107,3	85,6	72,1	65,8	67,6	69,5	72,0	74,3	77,0
С. Македонија	39,4	40,4	40,4	50,8	53,4	52,1	51,6	50,4	51,1	50,7	50,3	50,1
Србија	57,5	53,3	51,7	56,9	56,3	53,5	51,3	49,6	47,4	45,2	43,6	42,3
Развиени земји	103,4	102,9	104,1	123,0	117,0	112,3	112,1	112,8	113,8	114,6	115,3	116,3
Брзорастечки и земји во развој	29,9	29,5	29,0	37,7	35,3	32,9	36,8	37,4	38,2	38,4	38,6	38,5

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, October 2023

МАКЕДОНИЈА

Економска активност

Кризата од 2022 година не ја избегна македонската економија, која беше значително погодена од надворешни фактори. Ефектите сè уште се пренесуваат во текот на оваа година, кога продолжува рестриктивната монетарна политика со цел намалување на инфлацијата, но жртвување на економскиот раст на земјата. Истовремено, очекувањата на ММФ се дека растот, кој во претходната година изнесуваше 2,1%, годинава ќе се зголеми на ниво од 2,5% и ќе продолжи на повисоко ниво од следната 2024 година. Проекциите на НБРМ се дека растот во текот на оваа година би изнесувал околу 2,1% најмногу поради намалената увозна активност на почетокот на годината и очекуваниот пораст на инвестициската активност во втората половина на 2023 година.

Цени и инфлација

Годишната стапка на инфлација во септември 2023 година изнесува 11,5%, со изразено забрзување на годишниот раст на цените на храната. Како и досега, најголемо влијание врз годишната стапка на инфлација имаат зголемените цени на храната, енергијата, угостителството и производите за домаќинство.

Според НБРМ, очекуваната стапка на инфлација за 2023 година се движи меѓу 8-9%, додека за 2024 година очекуваната инфлација да биде околу 2,4%. Според ММФ (World Economic Outlook, октомври 2023 година), во услови на непредвидливост на монетарната политика, очекувањата за стапката на инфлација во 2023 година се таа да изнесува 10,0%, а потоа да достигне ниво од 2,0% до 2028 година.

Табела 12: Податоци и проекции за реален БДП раст, невработеност и инфлација

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Реален БДП раст (%)	1,1	2,9	3,9	-4,7	3,9	2,1	2,5	3,2	3,5	3,5	3,5	3,5
Инфлација (%)	1,4	1,5	0,8	1,2	3,2	14,2	10,0	4,3	2,2	2,0	2,0	2,0
Невработеност (%)	22,4	20,7	17,3	16,4	15,4	14,4	14,3	14,1	14,0	13,9	13,9	13,9

Извор: IMF-World Economic Outlook Database, October 2023

Финансиски пазари

НБРМ продолжува со рестриктивната монетарна политика во борбата против високата инфлација што е присутна во Македонија. Клучната каматна стапка во моментот е на највисоко ниво во последните години изнесува 6,30%.

Показателите за адекватноста на девизните резерви покажуваат дека тие се уште се во безбедната зона. Во однос на последните расположливи податоци за надворешниот сектор, досегашните податоци за надворешнотрговската размена во јули 2023 година упатуваат на помал трговски дефицит од очекуваниот за вториот квартал од годината, но периодот на евалуација е прекраток за да се извлечат попрецизни заклучоци. Податоците за менувачкото работење заклучно со август 2023 година укажуваат на повисоки нето-приливи од приватни трансфери од очекуваните за вториот квартал од 2023 година.

Во однос на курсот евро/денар, не се очекуваат поголеми промени со оглед на политиката на фиксен курс.

Пазари на капитал

Заклучно со септември 2023, односот цена/заработка по акција (P/E) на Македонскиот берзански индекс (МБИ-10) изнесува 13,38, додека односот цената/книговодствената вредност по акција (P/B) е на ниво од 1,55 и дивидендниот принос кој изнесува 4,39%

Во согласност со макроекономските проекции за 2024 година и проектираната стабилизација на растот на БДП и стапката на инфлација, се очекува и растот на македонските компании да биде стабилизирани и попредвидлив од годините претходно. Но, ризиците од војните во Украина и Израел, политичките тензии и забавувањето на глобалната економија, особено во Европа, ќе се одразат врз македонската економија.

Заклучно со крајот на септември, вредноста на МБИ-10 индексот порасна за 2,7% од почетокот на годината.

VI.2. Осигурителен пазар

Во 2023 година на пазарот на осигурување во Р.Македонија работеа 17 друштва за осигурување, од кои 11 за неживотно и 6 за животно осигурување.

Карактеристично за сопственичката структура на осигурителниот пазар е тоа што друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 16 од вкупно 17 друштва за осигурување на пазарот.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во периодот 14.07.2023 - 31.12.2023 година на осигурителниот пазар на Р. Македонија учествува со 0,03% во вкупно склучените договори за животно осигурување и е шесторангирано Друштво.

Сепак, доминантно друштво за осигурување, по бруто полисирана премија, на осигурителниот пазар е Кроација Живот со пазарно учество од 24,43%, а втора по големина по бруто полисирана премија е Граве со 20,30% пазарно учество.

Табела бр.1 Бруто полисирана премија во 2023 година во илјади денари

компанија	БПП 2020	Пазарно учество	Број на склучени договори	Пазарно учество
Кроација Живот	732.339	29,43%	5.244	7,02%
Граве	505.169	20,30%	1.739	2,33%
Винер Живот	493.075	19,82%	3.574	4,78%
Уника Лајф	307.157	12,34%	10.562	14,13%
Триглав Живот	450.391	18,10%	53.607	71,71%
Прва Живот	94	0,00%	25	0,03%

Од објавените податоци за работењето на пазарот на осигурување, Друштвото располага само со податокот за бруто полисирана премија, поради што во овој извештај не се направени подетални анализи во однос на пазарот на осигурување за разгледуваната 2023 година.

VI. Анализа на работењето на Друштвото

VII.1. Финансиски извештаи и резултат од работењето

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 239/2018, 290/2020, 215/2021 и 99/2022), Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011 применлив од 1 јануари 2012 година, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” објавен во Службен весник број 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” објавен во Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022).

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

Биланс на успех

Во 2023 година Друштвото оствари негативен финансиски резултат од 4.969.919 МКД.

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 2.960.759 МКД.

На страната на приходите, во делот на приходите од вложувања остварен е приход во износ од 2.875.466 МКД, кој пред се, се должи на приходи од камати и се должи на вредносно усогласување на должничките инструменти кои Друштвото ги поседува во своето портфолио. Меѓутоа, во овој контекст, добро е да се напомени дека на расходната страна се прикажани

трошоци од вложување во износ од 152.765 МКД и нето ефектот од вложувањата изнесува 2.722.701 МКД, кој е согласно планот за 2023.

Вкупните расходи на Друштвото во 2023 година изнесуваат 7.930.678 МКД. Најголема расходна ставка се административните трошоци кои во 2023 година изнесуваат 7.332.253 МКД.

Друштвото своето работење го започна во Јули 2023 година, поради тоа нема споредбен финансиски резултат со претходната година.

Табела бр.2 Биланс на успех

Опис на позиција	Износ во денари	
	01.01.2023 31.12.2023	01.01.2022 31.12.2022
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	2.960.759	0
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	85.293	0
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	2.875.466	0
B. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	7.930.678	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	34.918	0
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување	34.918	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	7.742.925	0
1. Трошоци за стекнување	410.672	0
2. Административни трошоци	7.332.253	0
2.2 Трошоци за вработените	4.406.114	0
2.4 Останати административни трошоци	2.138.849	0
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	152.765	0
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	4.969.919	0
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	4.969.919	0

Биланс на состојба

Вкупната актива на Друштвото на 31.12.2023 година изнесува 249.840.510 МКД.

Доминантна категорија во вкупните средства на Друштвото се вложувањата и истите учествуваат со 89,39% во вкупната актива. На крајот од 2023 година вложувањата изнесуваат 223.325.523 МКД. Доминантна категорија во вложувањата на Друштвото се Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување. Друштвото нема вложувања во истражувања и развој. Друштвото нема исплатено дивиденди, ниту има долгорочни долгови или склучено големи зделки.

Во структурата на вложувањата на Друштвото учествуваат категориите како што е прикажано во табелата што следува.

Табела бр.3 Вложувања по категории на 31.12.2023 година

Категорија на вложување	ИЗНОС
Недвижности	33.551.143
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	144.033.159
Финансиски вложувања расположливи за продажба	15.741.221
Депозити, заеми и останати пласмани	30.000.000
Вкупни вложувања	223.325.523

Следна категорија после вложувањата, по учество, се нематеријалните средства кои на 31.12.2023 година изнесуваат 14.405.108 МКД.

Додека пак, на страната на пасивата најзначајна категорија претставуваат капиталот на Друштвото, заедно со ревалоризациона резерва од финансиски вложувања како резултат од вложувања расположливи за продажба како дел од пасивата на Билансот на состојба.

Од причина што Друштвото започна со работа во текот на 2023 најголем дел во билансот на состојба се должи на вложувањата на средствата од уплатениот капитал и обврски кои произлегуваат од воспоставување на деловните работи за почеток на работата на Друштвото.

Табела бр.4 Биланс на состојба

Опис на позицијата	Износ во денари	
	Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА		
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	14.405.108	0
Б. ВЛОЖУВАЊА	223.325.523	0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	2.671.690	0
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	8.789.856	0
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	648.333	0
С. ВКУПНА АКТИВА	249.840.510	0
ПАСИВА		
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	241.953.319	0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	41.552	0
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	1.093.661	0
Ж. ОБВРСКИ	6.360.671	0
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	391.307	0
И. ВКУПНА ПАСИВА	249.840.510	0

VII.2. Премија за осигурување

Полисирана премија

Во 2023 година, Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје започна со работа само со калсите, Класа 19 – Осигурување живот, Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај, Класа 2 – Здравствено осигурување и реализира бруто полисирана премија во износ од 93.499.

Структурата на бруто полисираната премија на Друштвото е прикажано во табелата што следува.

Табела бр.5 Бруто полисирана премија 2023

Класа на осигурување	2023
Осигурување живот	50.806
Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај	15.516
Здравствено осигурување	27.177
Вкупно	93.499

Број на склучени договори за осигурување

Во 2023 година Друштвото има склучени 25 договори за осигурување со вклучени дополнителни осигурувања од останатите класи.

Табела бр.6 Број на склучени договори во 2023

Класа на осигурување	2023
Осигурување живот заедно со дополнителни осигурувања	25
Вкупно	25

Структура на портфолиото

Структурата на портфолиото на полисираната премија и на потпишаните договори е само од договори за осигурување на живот заедно со дополнителните осигурувања од незгода и здравствено осигурување и истите се потпишани од интерната продажба која е вработена во Друштвото.

VII.3. Штети

Со оглед дека Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје ја започна својата работа во областа на осигурување на живот кон крајот на 2023 година и малиот број на склучени полиси за класите за кои има добиено дозвола за работа во текот на 2023 година нема пријавено штети.

VII.4. Реосигурување

Од почетокот со работа Одборот на директори донесе Програма за реосигурување на Друштвото во 2023 година имаше тенденција на придржување кон целите насочени кон задржување на самопридржајот до нивоа кои ја гарантираат неговата финансиска стабилност, сигурноста на осигурениците преку поделба на ризикот како би се обезбедило трајно извршување на одбрските по договорите за осигурување, како и заштитата на коефициентот на штети од негативни флуктуации.

Раководејќи се од потребата за обезбедување на реосигурување кое најмногу ќе одговара на структурата на осигурителното портфолио на Друштвото се потпиша договор со реосигурителна компанија која ја користи и матичната компанија како главен реосигурител, која е водечки светски реомирана реосигурителна компанија со висок кредитен рејтинг.

Во текот на 2023 година беа потпишани договори за реосигурување во класите: Осигурување живот, Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај и Здравствено осигурување. Со кој се дава можност за покритие на одредени ризици над определен износ за кои Друштвото би проценило дека има повисока изложеност на ризик.

VII.5. Сектор за информатичка технологија

Друштвото посветува особено внимание на работењето на Секторот за информатичка технологија, со цел соодветно димензионирање на деловните процеси како би се обезбедило ефикасно работење во сите сегменти од дејноста.

Централен информатички систем (ИС) преку кој се реализираат деловните процеси на ИТ Системот, се користи Insurance 2 - изработен од компанијата IN2 d.o.o. Koper, Slovenia, кој опфаќа изработка на полиси, внес на дневни уплати/исплати, работа со штети и премиско книговодство, како и водење на Регистри за Осигуреници, Корисници и лични сметки за вложени удели..

За евиденција на платите и основните средства се користи Pantheon набавен од Даталаб Мк довел Скопје.

Софтверот нуди можност за генерирање на извештаи. Системот користи SQL база на податоци и работи во windows околина, при што примарната локација е лоцирана во Словенија, додека секундарната е на локација Девинска 1, Љубљана.

Одборот на директори е одговорен за донесување на одлуки со кои се подобрува управувањето, имплементацијата и унапредувањето на политиката за сигурност на информативниот систем. Извршниот директор е одговорен за применување на таа политика на ниво на целото Друштво, со јасна диференцијација на одговорностите. Одговорностите се распределени од Секторот за ИТ до различните сектори и организациони единици. Раководителот на Секторот за ИТ е одговорен за изработка, одржување и постојана ревизија на политиката за сигурност на ИТ.

Вработените во ИТ секторот, обезбедуваат непрекинато работење на системот, лоцирање на определени проблеми и нивно отстранување во најкраток можен рок.

Исто така, согласно процедурите, преку ИТ секторот се врши барање за нови функционалности во апликативниот софтвер, и измени на постоечките, и креирање на нови.

Како редовна активност на ИТ секторот се:

- Развој и одржување на базите на податоци;
- Стратегиско планирање: Развој и имплементација на ИТ стратегијата која е во согласност со целите и стратегијата на осигурителната компанија. Ова вклучува идентификација на нови технологии кои можат да подобрат операциите и услугите.
- Управување со ИТ проекти: Координација и надзор на ИТ проекти, од планирање и имплементација до оценка на успехот, за да се осигура дека се завршени навреме и во рамките на буџетот.
- Безбедност и соодветност: Осигурување дека сите ИТ системи и податоци се заштитени од кибер закани и дека компанијата ги исполнува сите регулативни и законски барања поврзани со ИТ и податоци.
- Управување со ризик: Идентификација и управување со ризиците асоцирани со ИТ операциите, вклучувајќи технички откази, безбедносни пропусти и податочни загуби.
- Поддршка и одржување: Обезбедување на континуирана поддршка и одржување на ИТ системите и инфраструктурата за да се осигура нивната стабилност и ефикасност.

- Иновација и трансформација: Истражување и имплементација на иновативни технологии и решенија за дигитална трансформација на компанијата, за подобрување на услугите и ефикасноста.
- Разбирање на основите и специфичностите на осигурителниот бизнис, вклучувајќи регулативи
-
- Заштита на базите на податоците, тестирање на копиите на податоците;
- Контрола и одржување на системскиот софтвер и хардвер на вработените во друштвото, како и асистенција на надворешните клиенти за продажба, за продукти и продажба на полиси.
- Одржување и дополнување на ВЕБ страната;
- Мрежно поврзување на сите вработени и канцелари;
- Функционалноста на електронската пошта;

VII.6. Внатрешна ревизија

Службата за внатрешна ревизија своите активности ги спроведува согласно принципите и стандардите за внатрешна ревизија, правилата за работа на внатрешната ревизија, кодексот за етика и законот за супервизија на осигурување. Притоа истата се стремеше да ги оствари целите со ефикасно извршување на планираните ревизии во согласност со Годишниот план за работа на внатрешната ревизија за 2023 година.

Службата за внатрешната ревизија во 2023 година ги спроведе планирани ревизии согласно годишниот план и деталната програма за работа на внатрешната ревизија и притоа беа подготвени извештаи за истите, во кои се наведени и образложени констатирани состојби и наоди во поедини области од работењето на Друштвото. По основ на констатираните наоди, внатрешната ревизија даде одредени препораки за подобрување на работењето и надминување на одредени слабости и пропусти во секојдневното работење. Иако рокот за достасување на препораките е Јуни 2024 година, дел од препораките се во фаза на подготовка. Согласно ревизорските ангажмани за 2023 година, внатрешната ревизија даде уверување дека во Друштвото е воспоставена организациона структура која тековно одговара на потребите, големината и обемот на активностите кои се спроведуваат во Друштвото. Интерниот контролен систем на ревидираните активности е адекватно воспоставен и функционира на ефективен и ефикасен начин.

VII.7. Човечки ресурси

Состојба

Во 2023 година со почеток на работењето на Друштвото беше поставена организационата структура на Друштвото, во делокругот на неколку организациони единици, кои се од особена важност за работењето на Друштвото. Беше донесен Правилник за систематизација и организација на работни места, План-програма за стручно оспособување и усовршување на вработените 2023-2027 година, Правилник за човечки ресурси и донесени се Одлуки за вработување на лица согласно прописите за основање и работење на Друштвата за осигурување.

Обука на вработени

Целта на Друштвото е професионален развој на вработените со насочување на кадарот кон проучување со процесот на продажба на осигурување, гледано од сите аспекти на работењето, а особено во сегментите на осигурување и финансии.

Друштвото тековно организираше обуки за стручно усовршување и оспособување на вработените во продажната мрежа, како и континуирано законско постапување кон обуки на нововработените од областа на безбедноста и здравјето при работа, континуирано обучување за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и ревизија, а поединечно присуство и на интерни обуки од областа на делокругот на работењето во соодветната организациона единица и запознавање со целокупниот процес на работа.

VII. Податоци за членови на одбор на директори

Одборот на директори во 2023 година беше сочинет од 3 (три) членови, во следниот состав:

г. Јанез Крањц, Претседател и Неизвршен член на Одборот на директори, со бруто годишен надоместок за 2023 година во износ од 129.140 МКД по основ на надоместок за неизвршни членови на Одборот на директори во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, Државјанство: Р.Словенија, датум на првично именување: 14.07.2023 година со Статутот на новоформираното друштво, постоен мандат до Првото годишно собрание на Друштвото, а согласно Законот за трговски друштва и согласно Статутот на Друштвото. Дополнително, Јанез Крањц е претседател на Одборот на Директори на SKUPINA PRVA, zavarovalniški holding, d.d., Директор на PRVA FINANCE družba za poslovne storitve, d.o.o. и Извршен директор на PRVA OSEBNA ZAVAROVALNICA, d.d.

г. Аљоша Томич, Независен и неизвршен член на Одборот на директори, со бруто годишен надоместок за 2023 година во износ од 129.140 МКД по основ на надоместок за неизвршни членови на Одборот на директори во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје, Државјанство: Р.Словенија, датум на именување: 14.07.2023 година со Статутот на новоформираното друштво, постоен мандат до Првото годишно собрание на Друштвото, а согласно Законот за трговски друштва и согласно Статутот на Друштвото.

г. Предраг Милошевски, Извршен член на Одборот на директори – Извршен директор на Друштвото, со бруто годишен надоместок за 2023 година по основ на плата и други надоместоци на плата и права кои му следуваат според Договорот за уредување на односите меѓу Друштвото и Извршен член на Одборот на директори на Друштвото (Менаџерски договор) во висина од 1.808.487 МКД, Државјанство: Р.С.Македонија, датум на првично именување: 14.07.2023 година со Статутот на новоформираното друштво, постоен мандат до Првото годишно собрание на Друштвото, а согласно Законот за трговски друштва и согласно Статутот на Друштвото.

VIII. Односи со матичното друштво

IX.1. Матично друштво

СКУПИНА ПРВА, заваровалнишки холдинг дд Љубљана е мнозински акционер во Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје и поседува 100% од акционерскиот капитал на Друштвото. СКУПИНА ПРВА, заваровалнишки холдинг дд Љубљана Прва Груп е осигурителна холдинг компанија која се состои од пет подружници кои работат во Источна и Централна Европа. Во рамките на холдингот има три пензиски друштва, и две друштво за осигурување. Дејноста на Друштвото опфаќа работење во осигурување и пензиски фондови. Седиштето се наоѓа во Љубљана, Р.Словенија.

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во 2023 година не извршува плаќања кон матичната компанија.

IX.2. Поврзани лица

Друштво за осигурување ПРВА ЖИВОТ АД Скопје во 2023 година има трансакции со следниве поврзани страни:

Табела бр.13 Трансакции со поврзани лица

а) Директори	2023
Во МКД	
Плаќања кон одбор на директори	2.066.767

Прва Живот АД Скопје
Извршен директор
Предраг Милошевски

Потврда на актуарот

1) Назив на Друштво: Друштво за осигурување на ПРВА Живот - А.Д. Скопје

Адреса: ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 6/1 кат 2, 1000 Скопје

Телефон: (+389 2) 3122 980

Веб-адреса: www.prvazivot.mk

Период за којшто се известува: 11.07.2023-31.12.2023

Име и презиме на актуарот: Лидија Ристеска

Телефон: (+389 72) 512 007

E-mail: lidija.risteska@prvazivot.mk

2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

3) Информации и податоци кои ги користи актуарот

Податоците кои ги користи Актуарот за пресметка на математичката резерва се генерирани од информатичкиот систем на друштвото ИН2. Податоците се систематизирано поделени по тарифни групи, поединечно за секој договор за осигурување.

Податоците ги содржат потребните елементи за пресметка.

Податоците генерирани од информатичкиот систем на друштвото се во ексел табела.

Пресметката на математичка резерва се генерира од информатичкиот систем на друштвото и ги содржи сите активни полиси на 31.12.2023 година систематизирани по тарифна група.

Друштвото со работа започна во 2023 година. Првите договори за осигурување се склучени со почеток 1.11.2023. Сите активни договори на 31.12.2023 се проверени дали премиите и математичките резерви се пресметани согласно техничките одредби предвидени за сите класи на опасност.

Заклучно со 31.12.2023 година до друштвото не се пристигнати барања за надомест на штета.

Финансиските извештаи се доставени во форма пропишана за известување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување.

4) Валута

Износите на резервите за тарифните групи кои се искажани во евра, се конвертираат во денари според средниот курс на Народна Банка на РСМ на денот на пресметката кој на 31.12.2023 изнесува 1 евро = 61,4950 денари.

Нема изложеност во други валути.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

- ☒ а) Да б) Не

Дозволата за работа Друштвото ја доби од Агенцијата за супервизија на осигурување на 11.07.2023 година и дозволата за работа се однесува на следните класи на осигурување:

класа 1. Осигурувањето од последици на несреќен случај – незгода

класа 2. Здравствено осигурување

класа 19. Осигурувањето на живот

На 24.10.2023 Друштвото доби дозвола за работа со:

класа 21. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови

Одборот на директори на седница одржана на 25.07.2023 година ги усвои следните тарифни групи:

1. Осигурување на живот во случај на смрт со фиксна осигурена сума

Согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување осигурувањето за случај на смрт е класифицирано во:

- класа на осигурување 19 – осигурување на живот,
- поттип на осигурување 1902 – осигурување на живот без учество во добивка
- поттип на осигурување 19020102 – осигурување на живот во случај на смрт (терминско)

составен дел на овој осигурителен производ се Тарифата на премии за осигурителниот производ осигурување на живот во случај на смрт, Осигурително-технички основи за осигурување на живот во случај на смрт и Општи услови за осигурување на живот во случај на смрт.

- Форма на осигурување и осигурително покритие

Со осигурувањето на живот во случај на смрт, осигурувачот ја плаќа осигурената сума доколку настане осигурен случај смрт на осигуреникот за времетраење на договорот за осигурување.

- Краток преглед на општите одредби на тарифата на премија

Премијата и осигурените суми меѓусебно ги утврдуваат договорувачот и осигурувачот врз основа на информациите во понудата, во однос на избраната тарифа за премија, полот и возраста на осигуреникот, периодот на траење на осигурувањето, периодот на плаќање премија, здравствената состојба на осигуреникот, дали осигуреникот е непушач и дали не се занимава со ризични слободни активности и спортови во слободното време, како и врз основа на други околности кои влијаат на проценката на ризикот.

Договорената премија се плаќа однапред, поточно до 1-ви секој месец за договорениот период во кој доспева. Можни се годишни, полугодишни, квартални или месечни плаќања на премија.

Осигурувањето на живот во случај на смрт може да се склучи за лица на возраст од 14 до 74 години. Осигурувањето на живот во случај на смрт може да се склучи за оној период на осигурување при кој возраста на осигуреникот на крајот од периодот на осигурување не надминува 75 години. Времетраењето на осигурувањето може да биде од 5 до 30 години.

Минималната премија за осигурувањето на живот со месечна уплата на премија изнесува вкупно 5 евра. Минималната годишна премија изнесува 48 евра, минималната полугодишна премија изнесува 30 евра, минималната квартална премија изнесува 18 евра.

- Тарифи на премија

Тарифите на премија за осигурувањето на живот зависат од полот и се поделени во две категории:

- Непушачи и
- Пушачи, поделени во две категории: повремени пушач (до 5 цигари на ден) и тежок пушач (6 и повеќе цигари на ден).

- Лекарски прегледи при прием во осигурување

Врз основа на информациите од понудата, се врши лекарски преглед согласно технологијата за проценка на ризик на осигурувачот и во соработка со друштвото за реосигурување. Во техничките основи е дадена Табелата на лекарски прегледи и тоа врз основа на староста на осигуреникот и осигурената сума.

- Услови за осигурување

Осигурувањето на живот во случај на смрт со фиксна осигурена сума се склучува согласно: Општи услови за осигурување на живот во случај на смрт.

- Таблицы на смртност

Основа за пресметка на премиите се табелите за ризик од смрт на друштвото за реосигурување Хановер Ре за македонско население. Табелите се разликуваат по пол. За пресметка на премиите осигурувачот пресметува 25% безбедносна доплата на табелите.

- Техничка каматна стапка

Техничката каматна стапка која се користи при сите осигурително-технички пресметки како и за вреднување на обврските кои произлегуваат од склучените договори за осигурување (пресметка на математичка резерва) изнесува 1,50% на годишно ниво.

- Износ на вкалкулираните трошоци за осигурувањето на живот во случај на смрт

Почетни трошоци α изнесуваат најмногу 25,5% од очекуваниот збир на премии.

Трошоци за наплата (инкасо трошоци) β изнесуваат најмногу 20% од месечната премија и 1,00 евро од секоја месечна премија:

$$\beta = 20\%$$

$$\beta_1 = 1,0 \text{ EUR}$$

— Административни трошоци γ сочинуваат 0,02% годишно од осигурената сума во случај на смрт:

$$\gamma = 0,02\%$$

Премијата се плаќа месечно, квартално, полугодишно и годишно. Доколку премијата се плаќа годишно, полугодишно или квартално се пресметува попуст: за квартално плаќање 1%, за полугодишно плаќање 2% и за годишно 4%.

Осигурувањето од смрт нема откупна или капитализирана вредност. Осигурувањето не учествува во добивката на Друштвото.

Осигурувањето за случај на смрт е обезбедено со Surplus реосигурување кај друштвото за реосигурување Хановер Ре со износ над самопридржајот на осигурувачот од 20.000 евра, горна граница од 200.000 евра.

Со финансиската проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

Оваа тарифна група на 31.12.2023 година нема активни договори во портфолиото на Друштвото.

Кон осигурувањето на живот може да се склучат дополнителни осигурувања, кои се регулирани со дополнителни услови за дополнителни осигурувања или со посебни одредби на полисата за осигурување.

Оваа тарифна група со почеток од 01.10.2023 има измена и на 31.12.2023 нема активни договори.

2. Дополнително осигурување од тешки болести

Согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување, дополнителното осигурување од тешки болести се класифицира во:

- тип на осигурување 19 – осигурување на живот
- под тип на осигурување 1902 – осигурување на живот без учество во добивка
- поттип на осигурување 190202 – дополнително осигурување
- поттип на осигурување здравствено (останато) 19020205 – здравствено (останато), осигурување во случај на тешки болести

- Форма на осигурување и осигурително покритие

Дополнителното осигурување од тешки болести е осигурување во кое износот на осигурителен надомест при настанување на штета изнесува 100% од осигурената сума за настаната тешка болест од листата на тешки болести наведени во посебните услови.

Договорената премија се плаќа однапред, поточно до 1-ви секој месец за договорениот период во кој доспева.

- Краток преглед на општите одредби на тарифата на премија

Премијата и осигурената сума меѓусебно ги утврдуваат договорувачот и осигурувачот врз основа на информациите во понудата, особено во однос на избраната тарифа за премија и возраста, полот и други околности битни за осигуреникот.

Дополнителното осигурување од тешки болести може да се склучи за лица на возраст од 14 до 65 години.

Времетраењето на осигурувањето може да биде од 1 до 30 години. Во посебни случаи, може да се одобри и пократко траење на осигурувањето.

Максималната сума за дополнителното осигурување од тешки болести изнесува 150.000 евра.

- Тарифи на премија

Тарифите на премија за осигурувањето на живот зависат од полот и се поделени во две категории:

- Непушачи и
- Пушачи, поделени во две категории: повремен пушач до 5 цигари на ден и тежок пушач 6 и повеќе цигари на ден.

- Лекарски прегледи при прием во осигурување

Врз основа на информациите од понудата, се врши лекарски преглед согласно технологијата за проценка на ризик на осигурувачот и во соработка со друштвото за реосигурување.

- Услови за осигурување

Дополнителното осигурување од тешки болести се склучува согласно:

Дополнителни услови за дополнително осигурување од тешки болести со ознака ПРВА МК 02_Д_ТБ/23-01

- Таблици за ризик од тешки болести

Основа за пресметка на премиите се таблиците за ризик од смрт и тешки болести на реосигурителното друштво Хановер Ре за македонското население. Таблиците се разликуваат по пол. Во таблиците, осигурувачот пресметува безбедносна доплата од 20% на таблиците од реосигурителот.

- Техничка каматна стапка

Техничката каматна стапка која се користи при сите осигурително - технички пресметки како и за вреднување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување (пресметка на математичка резерва) изнесува 1,50% на годишно ниво.

- Износ на вкalkулирани трошоци за осигурувањето на живот во случај на смрт

Почетните трошоци α : 25,5% од очекуваниот збир на премии.

$$\alpha = 25,5\%$$

Трошоци за наплата β : 20% од месечната премија и 0,75 евра во апсолутен износ од секоја месечна премија

$$\beta = 20,0\%$$

$$\beta_1 = 0,75$$

Административни трошоци γ : 0,02% годишно од осигурената сума во случај на смрт:

$$\gamma = 0,02\%$$

Премијата се плаќа месечно, квартално, полугодишно и годишно. Доколку премијата се плаќа годишно, полугодишно или квартално се пресметува попуст: за месечно плаќање 0%, за квартално плаќање 1%, за полугодишно плаќање 2% и за годишно 4%.

Осигурувањето од нема откупна или капитализирана вредност.

Дополнителното осигурување од тешки болести е обезбедено со Surplus реосигурување кај друштвото за реосигурување Хановер Ре со износ над самопридржајот на осигурувачот од 20.000 евра, горна граница од 150.000 евра.

Со финансиската проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

Оваа тарифна група со почеток од 01.10.2023 има измена и на 31.12.2023 нема активни договори.

3. Дополнително осигурување од несреќен случај

Дополнителното осигурување од несреќен случај согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување се класифицира под:

- тип на осигурување 19 – осигурување на живот
- под тип на осигурување 1902 – осигурување на живот без учество во добивка
- поттип на осигурување 190202 – дополнително осигурување
- поттип на осигурување 19020201, 19020202 и 19020302 – за дополнително осигурување од несреќен случај

Со ова дополнително осигурување се овозможува осигурување од следните ризици: смрт поради несреќен случај, целосен или делумен инвалидитет поради несреќен случај, ануитет за несреќен случај во случај на инвалидитет над 50% или ануитет за несреќен случај во случај на инвалидитет над 25%, дневен надомест поради привремено отсуство од работа поради несреќен случај,

сместување и болничко лекување поради несрекен случај и фрактури и дислокации на коски. За ова осигурување и покриените ризици се применуваат следните услови:

- Услови за осигурување

Дополнителното осигурување од несрекен случај се склучува согласно:

Општи услови за осигурување на лица од последици на несрекен случај склучено кон осигурувањето на живот

Посебни услови за осигурување на лица од последици на несрекен случај склучено кон осигурувањето на живот

Стапките на премии за дополнително осигурување од несрекен случај се прикажани во следната табела:

Покритие	Единица	Техничка премија	Безбедносен додаток	Трошоци	Годишна бруто стапка	Месечна бруто стапка
Случај на смрт	1000	0,43	10%	50%	0,946	0,078833333
траен инвалидитет	1000	1,1	10%	50%	2,42	0,201666667
траен инвалидитет над 50%	1000	0,33	10%	50%	0,726	0,0605
траен инвалидитет над 25%	1000	1,02	10%	50%	2,244	0,187
дневен надомест	1	5,4574	30%	50%	14,18924	1,182436667
болнички ден	1	0,5753	10%	50%	1,26566	0,105471667
скршени коски и дислокации	1000	3,7	10%	50%	8,14	0,678333333

За индивидуални пакети за ризик од несрекен случај, на месечната премија како маргина може да се додадат 0,4 евра.

Осигурените ризици од дополнителното осигурување од несрекен ризик се реосигурани и тоа:

Вид на покритие	Висина на максималниот Самопридржај (ЕУР)	Висина на максимално покритие (ЕУР)
Смрт од несрекен случај	40.000	400.000
Траен инвалидитет	40.000	600.000
ануитет за случај на траен инвалидитет повисок од 50%	40.000	150.000
ануитет за случај на траен инвалидитет повисок од 25%	40.000	150.000
Фрактури и дислокации	50%	11.750

Одборот на директори на седницата одржана на 25.09.2023 година донесе измена на тарифните групи на ризико осигурување за случај на смрт и дополнително осигурување од тешки болести. Измената се однесува на промена на маргината на сигурност која друштвото да пресметува на таблиците за смртност и измена на износот на вкalkулирани трошоци за пресметка на премиите.

Предложените измени и дополнувања на постојните тарифни премии се изготвени согласно прописите, стандардната пракса во актуарската професија и осигурувањето и се формирани на начин да обезбедуваат трајно исполнување на сите обврски на друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Изменетите тарифни групи се со важност од 1.10.2023 година и сите договори за осигурување кои се склучени од почетокот со работа на друштвото се согласно тарифните групи кои се со важност во моментот на нивно склучување.

Опис по тарифни групи:

1. Осигурување на живот во случај на смрт со фиксна осигурена сума

Измената се однесува на следните одредби:

- Применети таблици на смртност

Основа за пресметка на премиите се табелите за ризик од смрт на реосигурителното друштво Хановер Ре за македонското население. Таблиците се разликуваат по пол. Осигурувачот пресметува 5% безбедносен доплаток на таблиците. Избраните таблици се погодни за македонската популација, истите се со безбедносен додаток и овозможуваат на осигурувачот долгорочно да ги исполни своите обврски од идните договори за осигурување.

За осигурените лица кои се помлади од 18 години во моментот на прием во осигурување, во пресметките се зема возраст за прием во осигурување од 18 години.

- Вкалкулирани трошоци

Почетни трошоци α изнесуваат најмногу 20% од очекуваниот збир на премии.

Трошоци за наплата (инкасо трошоци) β изнесуваат најмногу 10% од месечната премија и 1,00 евро од секоја месечна премија:

$$\beta = 10\% \\ \beta_1 = 1,0 \text{ EUR}$$

Административни трошоци γ изнесуваат 0,02% годишно од осигурената сума во случај на смрт:

$$\gamma = 0,02\%$$

Со финансиската проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

2. Дополнително осигурување од тешки болести

Измената се однесува на следните одредби:

Со ова осигурување може да се осигуруваат здрави лица на возраст од 18 до 69 години, при што осигуреникот не може да биде постар од 70 години на истек на осигурувањето.

- Вкалкулирани трошоци

Почетни трошоци α : 20% од очекуваниот збир на премии.

Трошоци за наплата(инкасо трошоци) β : 10% од месечната премија и 0,75 евра во апсолутен износ од секоја месечна премија:

$$\beta = 10,0\% \\ \beta_1 = 0,75 \text{ EUR}$$

Административни трошоци γ : 0,02% годишно од осигурената сума во случај на смрт:

$$\gamma = 0,02\%,$$

Со финансиската проценка се покажа дека ова осигурување е профитабилно.

Класа 21. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт

- Опис на производот

Осигурувањето на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт согласно одредбите од Законот за супервизија на осигурување (во натамошниот текст: ЗСО), и согласно Правилникот за статистички осигурителни стандарди за друштвата за осигурување и/или реосигурување, е класифицирано во: класа на осигурување 21 - Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

Осигурувањето опфаќа две тарифни групи:

Тарифна група 21.01.01 осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со повеќекратна уплата на премија и

Тарифна група 21.02.01 осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со еднократна уплата на премија.

По ова осигурување е дозволена уплата на дополнителна премија. Доколку договорувачот на полисата на понудата наведе дека ќе плати дополнителна премија пред датумот на започнување на осигурувањето, вака пресметаната осигурена сума се зголемува за износот на оваа дополнителна премија.

Во случај на договорена повеќекратна уплата на премијата, премијата може да се плаќа месечно, но може да се договори и различна динамика на плаќање на премијата: квартално, полугодишно или годишно. Премијата достасува на први во месецот на доспевање согласно договорената динамика на плаќање.

Во случај на договорена еднократна уплата на премија, премијата доспева за плаќање до почетокот на осигурувањето.

Во случај на договорена повеќекратна уплата на премијата со договорот за осигурување може да се договори индексирање. Индексирањето се врши еднаш годишно на годишнината од осигурителната година. Процентот на индексирање изнесува 2% годишно. Индексирање не е дозволено во случај на еднократна уплата на премија.

Вредноста на инвестициското портфолио на полисата на даден ден е еднаква на производот од бројот на удели на договорот за осигурување на тој ден и вредноста на инвестициската единица на тој ден.

Осигурувачот води евиденција за вредноста на инвестициското портфолио за секоја полиса.

- Пристапна старост

Со ова осигурување можат да се осигуруваат лица со пристапна старост најмалку 14, а најмногу 65 години. Пресметковната пристапна старост за прием во осигурување се пресметува со одземање на годината на раѓање од годината на почеток на осигурувањето.

- Минимална премија

Минималната месечна премија за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со повеќекратна уплата на премија е 20 евра. Минималната дополнителна премија не смее да биде помала од 100 евра.

Минималната еднократна премија за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт со еднократна уплата на премија е 1.000 евра. Минималната дополнителна премија не смее да биде помала од 100 евра.

- Осигурена сума во случај на смрт

Во случај на договорена повеќекратна уплата на премијата осигурената сума во случај на смрт е еднаква на 110% од теоретски наплатената годишна премија. Доколку договорувачот на понудата наведе дека ќе плати дополнителна премија пред датумот на започнување на осигурувањето, вака пресметаната осигурена сума се зголемува за износот на оваа дополнителна премија.

Во случај на договорена еднократна уплата на премија осигурената сума во случај на смрт е еднаква на 110% од еднократната премија, освен ако поинаку не е наведено во полисата. Доколку договорувачот на понудата наведе дека ќе плати дополнителна премија пред датумот на

започнување на осигурувањето, вака пресметаната осигурена сума се зголемува за износот на оваа дополнителна премија.

- Трошоци за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт
Влезни трошоци за инвестициско осигурување (β) се пресметуваат од секоја премија.
Влезни трошоци се 2% од бруто премија за тарифна група со повеќекратно плаќање на премија.
Влезни трошоци се 3% од еднократна бруто премија.
Влезните трошоци за уплата на дополнителна премија се пресметуваат од секоја уплатена премија и изнесуваат 2%.

Трошоци за склучување за инвестициско осигурување (α) се пресметуваат од секоја премија
Вкупните трошоци за склучување на осигурувањето се утврдуваат во износ од 6,5% од збирот на проценетите премии платени за основно инвестициско осигурување на живот за фиксен период од 25 години и се пресметуваат во првите четири години од почетокот на осигурувањето за осигурувањето во случај на повеќекратна уплата на премии. Трошоците за осигурениците кои се постари од 45 години во моментот на потпишување се наплатуваат само за периодот до нивниот 65-ти роденден. Трошоци за склучување инвестициско осигурување распределени по години изнесуваат: 53.86% во првата година и 15.38% во втората, третата и четвртата година од вкупниот трошок за склучување инвестициско осигурување.
Трошоците за склучување на осигурувањето се утврдуваат во износ од 3% од еднократната бруто премија платена за основно инвестициско осигурување на живот.
За дополнителни премии не се пресметуваат трошоци за склучување инвестициско осигурување.

Фиксен трошок (f_c) за управување со инвестициската сметка во износ од 1,50 евра месечно кој се наплаќа од вредноста на средствата на инвестициското портфолио.

Административни трошоци за управување со инвестициската сметка ($\gamma=0,2\%$) кои месечно се наплаќаат во износ од вредноста на инвестициското портфолио,

$$\gamma = 0,2\%/12 \cdot \text{вредноста на инвестициското портфолио}$$

Излезни трошоци не се наплатуваат.

- Премија за осигурување во случај на смрт

Премијата за осигурување во случај на смрт осигурувачот ја пресметува од разликата помеѓу осигурената сума во случај на смрт и состојбата на инвестициското портфолио. Премијата за осигурување за случај на смрт се пресметува на првиот ден од месецот за претходниот месец. Премијата за осигурување во случај на смрт за прв пат се наплаќа на првиот ден од месецот што следи од датумот на почеток на полисата.

Премијата за осигурување во случај на смрт се наплаќа се додека вредноста на инвестициското портфолио не ја достигне осигурената сума за случај на смрт.

- Нето премија

Премијата за осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт, намалена за трошоците, е нето премија за инвестициско осигурување.

При пресметување на ризико премијата за случај на смрт од инвестициското портфолио, датумот на вреднување на инвестициското портфолио е првиот ден од месецот за претходниот месец.

- Премија за инвестирање и вредност на инвестициско портфолио

Нето премијата се вложува во инвестициски фонд и се претвора во број на удели во инвестицискиот фонд.

- Користени таблици за смртност

За пресметка на премијата за осигурување за случај на смрт се користи веројатност за случај на смрт q_x согласно користени таблици за смртност – популациски таблици Словенија попис на население од 2007 година за вкупно население.

- Вредност на инвестициското портфолио за договорот за осигурување

Вредноста на инвестициското портфолио за договорот за осигурување на даден ден е еднаква на производот од бројот на удели во инвестицискиот фонд на договорот за осигурување и вредноста на единицата на фондот на тој ден.

Заклучно со 31.12.2023 Друштвото нема започнато работи во класата на осигурување 21 - Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

Тарифите на премии се изготвени согласно прописите, стандардната пракса во актуарската професија и осигурувањето и истите се формирани на начин да обезбедуваат трајно исполнување на сите обврски на друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви – дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци, кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

- ☒ а) Да ☐ б) Не

Бруто математичката резерва се проценува на основа на нето проспективен актуарски метод како разлика од сегашната вредност на сите идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на техничката премија од сите идни обврски на осигурениците, односно договорувачите на осигурувањето кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Бруто математичка резерва се проценува поединечно за секој договор за осигурување.

Бруто математичката резерва е збир од бруто математичката резерва од сите договори за осигурување.

За договорите за осигурување за кои постои гарантирана откупна вредност проценетата бруто математичка резерва се проценува согласно точка 5./5.1./6) и 5./5.1./10) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, односно проценетата бруто математичка резерва е најмалку во висина на гарантираната откупна вредност во моментот на проценка.

За договорите за осигурување каде траењето на осигурувањето е подолго од траењето на плаќање на премија се применува точка 5./5.2./3) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, односно во пресметката на математичката резерва експлицитно се вклучени идните административни трошоци.

За договорите за осигурување за кои се применува точка 5./5.2./4) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви актуарот пресметува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) која се пресметува само за активните договори со стапка на цилмеризација во висина од 3,5% од договорената сума на осигурување. Притоа намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) се применува согласно точка 5./5.2./6) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

а) Да б) Не

Методите за пресметка на сите типови резерви се применуваат за прв пат со пресметката на 31.12.2023.

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на друштвото за осигурување се вклучени:

- ① договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,
- 2) договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,
- 3) договори за осигурување кај коишто ризикот не линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

- при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот *про рата темпорис* опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 2) изнесува _____.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 2) е користен методот од точка 1/1.2/2) од Прилогот кон правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 3) изнесува _____.

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 3) е користен методот _____.

За договорите за осигурување за кои се пресметува математичка резерва, резервите за преносни премии се додаваат на износот на математичка резерва.

Бруто резервите за преносни премии на 31.12.2023 година за овие договори изнесуваат 34.918,МКД.

Резерва за преносна премија се издвојува и за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот. Бруто резервите за преносни премии за дополнителни осигурувања на 31.12.2023 година изнесуваат 6.634, МКД.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

Друштвото не издвојува дополнителна резерва за неистечени ризици.

6.1.2. Одложени трошоци за стекнување

Друштвото нема одложени трошоци за стекнување.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се составен дел на математичката резерва

а) Да б) Не

Друштвото не издвојува резерва за бонуси и попусти.

6.3. Резерви за штети

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Заклучно со 31.12.2023 до друштвото нема пристигнати барања за штетен настан.

На 31.12.2023 друштвото нема издвоено бруто резерви за настанати и пријавени штети.

6.3.1.1. Рентни штети

За договорите за неживотно осигурување кај кои надоместоците се исплаќаат во облик на рента, резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат со:

- методот _____
- користена е таблица на смртност _____
- каматна стапка _____

6.3.2. Резерви за настанати но непријавени штети

На 31.12.2023 година Друштвото нема издвоени штети за настанати но непријавени штети.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети друштвото за осигурување ги регистрира како:

а) нови б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да б) Не

Заклучно со 31.12.2023 година нема резерви за повторно отворени штети.

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да б) Не

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети изнесува _____% од збирот на резервите за настанати и пријавени штети, резервите за настанати но непријавени штети и резервите за директни трошоци за обработка на штети.

На 31.12.2023 година нема резерви за трошоци за обработка на штети.

6.4. Еквилизациона резерва

Друштвото не издвојува Еквилизациона резерва.

6.5. Други технички резерви

Друштвото не издвојува други технички резерви.

6.6. Математичка резерва

Математичката резерва по сите договори за осигурување е пресметана со нето проспективна метода.

☒ а) Да ☐ б) Не

Математичката резерва се пресметува со нето проспективна метода како разлика на сегашната вредност на сите идни обврски по договорите за осигурување и сегашна вредност на сите идни обврски на договорувачот на осигурувањето за секој договор поединечно. Резервата за преносна премија е дел од математичката резерва.

Математичка резерва друштвото пресметува за следните тарифни групи:

1. Ризико осигурување - осигурување на живот за случај на смрт со одредено времетраење
За договорите за осигурување на живот за случај на смрт со одредено времетраење за пресметка на математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблицы на смртност на од друштвото за реосигурување Ханновер РЕ со маргина на сигурност од 5%.

2. Дополнително осигурување од тешки болести

За тарифите на дополнително осигурување кон осигурувањето на живот - Осигурување на тешко болни состојби се применуваат: Таблицы за смртност и критични болести на од друштвото за реосигурување Ханновер РЕ со применета маргина на сигурност од 20%.

Математичката резерва се пресметува согласно техничките основи на тарифата.

Пресметката на математичката резерва се врши во информатичкиот систем на друштвото и пресметаниот износ за секоја полиса се контролира во ексел.

Износот на бруто математичката резерва на ден 31.12.2023 година изнесува 34.918, МКД.

Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација). Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5%. Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето на 31.12.2023 година изнесува 930.722, МКД.

Составен дел на математичката резерва е и дополнителната резерва од точка 5.2./7) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

☐ а) Да ☒ б) Не

Просечниот принос кој Друштвото го остварило од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва во претходните три години изнесува 0%.

Заклучно со 31.12.2023 друштвото нема вложувања кои ја покриваат математичката резерва и како резултат на тоа на 31.12.2023 година друштвото не остварило приноси од вложувања на математичката резерва.

Табела 1: МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА		Бруто износ	Нето износ
Пресметана математичка резерва (со цилмеризација)	1		
Резерва за преносни премии	2	34.918	34.918
Резерва за гарантирани бонуси и попусти	3		
Резерви за идни бонуси и попусти	3а		
Дополнителна резерва (од точка 5.2/7) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви)	4		
Износ на административни трошоци по однос на договорите каде траењето на осигурување е подолго од траењето на плаќање премија	5		
Останато	5а		
Износ на загарантирани откупни вредности	6		

Тест на адекватност на обврските (LAT)

Друштвото започна со работа во 2023 година и првите полиси за осигурување се со почеток во Ноември 2023 година. Поради тоа што од почетокот со работа на друштвото не е измината една календарска работа друштвото не спроведе Тест на адекватност на обврските за активните договори на 31.12.2023.

Во текот на 2024 година Друштвото ќе донесе методологија за спроведување за тест за адекватност за обврските и согласно подзаконските обврски ќе спроведува тест на адекватност на обврските најмалку еднаш годишно.

6.7. Run-off анализа

Заклучно со 31.12.2023 година Друштвото нема резерви за настанати и пријавени штети и резерви за настанати и непријавени штети, и не изработува Run-off анализа.

7) Реосигурување и соосигурување

7.1. Реосигурување

Друштвото го определува износот на самопридржај во табелата за максимално покритие согласно планот за работа на Друштвото и согласно искуствата во групацијата. Друштвото превзема ризици во осигурување до висина на својот вкупен капацитет за носење на ризик, односно до утврдениот самопридржај и применува политика на поделба на ризикот како би можело трајно да ги извршува своите обврски.

Висината на максималниот самопридржај на друштвото е утврдена во следнава табела:

Вид на покритие	Висина на максималниот Самопридржај (ЕУР)	Висина на максимално покритие (ЕУР)
Основно осигурување на живот за случај на смрт		
Осигурување за случај на смрт	20.000	200.000
Дополнително осигурување од несрекен случај		
Смрт од несрекен случај	40.000	400.000
Траен инвалидитет	40.000	600.000
ануитет за случај на траен инвалидитет повисок од 50%	40.000	150.000
ануитет за случај на траен инвалидитет повисок од 25%	40.000	150.000
Фрактури и дислокации	50%	11.750
Дополнително осигурување од тешки болести		
Тешки болести	20.000	150.000

Ризиците кои го надминуваат максималното покритие дадено во горната табела потребно е да се реосигураат со факултативни договори за реосигурување.

Одборот на директори на друштвото има донесено Програма за планирано реосигурување.

Со договорот за реосигурување кој Друштвото го има склучено со друштвото за реосигурување Хановер РЕ пренесува дел од ризикот за реосигурување. Со правилно одредени осигурителни и реосигурителни премии на подолг рок на него го пренесува и делот од добивката, која произлегува од заштитниот додаток, дефиниран како разлика помеѓу техничката премија и премијата за опасност (ризик).

Видови на договори за реосигурување

Со договорот за реосигурување се покриваат сите индивидуални осигурувања на живот вклучувајќи ги следниве ризици:

➤ осигурување на живот во случај на смрт

За ова осигурување се склучува Surplus договор за реосигурување со реосигурителното друштво Хановер Ре. Самопридржајот за ризикот смрт изнесува 20.000 ЕУР, максимално покритие на реосигурителот 200.000 ЕУР.

➤ дополнително осигурување од тешки болести

За ова осигурување се склучува Surplus договор за реосигурување со вишок над 20.000 ЕУР, со реосигурителното друштво Хановер Ре, максимално покритие на реосигурителот 150.000 ЕУР.

➤ дополнително осигурување за несрекен случај

За ова осигурување се склучува договор за реосигурување со реосигурителното друштво Хановер Ре. Поединечно, за секој ризик со договорот за реосигурување:

- Смрт од несрекен случај, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 400.000 ЕУР
- Инвалидитет од несрекен случај, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 600.000 ЕУР
- Ануитет за несрекен случај над 50%, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 150.000 ЕУР
- Ануитет за несрекен случај над 25%, Surplus договор за реосигурување самопридржајот изнесува 40.000 ЕУР, максимално покритие 150.000 ЕУР
- Фрактури и дислокации, Квота во висина од 50%, 11.750 евра за ризикот фрактури.

Друштвото има обезбедено соодветно реосигурително покритие кое е во согласност со Програмата за реосигурување.

Годишен коефициент на штети

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	01	0%	0%
здравствено	02	0%	0%

Заклучно со 31.12.2023 до друштвото не се пристигнати барања за штети, бруто и нето износот на годишниот коефициент на штети (со и без ефект на реосигурување) изнесува 0% за сите класи на осигурување за тековниот пресметковен период.

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

- а) Да б) Не

Потребното ниво на маргината на солвентност согласно Член 76 од Законот за супервизија во осигурување на 31.12.2023 година изнесува 144.452, МКД.

Капиталот на друштвото е поголем од потребното ниво на маргината на солвентност, исто така капиталот е поголем и од гарантниот фонд дефиниран во Член 77 од Законот за супервизија во осигурување.

9) Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Премиите и техничките резерви на Друштвото се пресметани согласно Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви. Постои усогласеност на податоците во годишните сметки со осигурителните сметководствени стандарди и правилност на пресметките во годишните сметки во однос на формирање на техничките резерви и другите резерви на Друштвото.

Врз основа на извршена анализата сметам дека пресметаните премии и издвоените технички резерви обезбедуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Динамика на решавање и исплата на штети

Класа на осигурување	Динамика на решавање на штети	Динамика на исплата на штети
01 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	/	/
02 - Здравствено осигурување	/	/
19 - Осигурување живот	/	/
ВКУПНО	/	/

Заклучно со 31.12.2023 година до Друштвото нема пристигнати барања за побарувања по основ на штета.

Оттука, на 31.12.2023 Друштвото не пресметува коефициент на динамика на решавање на штети кој се врши врз основа на соодносот помеѓу збирот на исплатени и одбиени штети во текот на годината и збирот на резервирани штети на почетокот на годината и пријавени штети во текот на годината.

На 31.12.2023 Друштвото не пресметува коефициент за динамика на исплата на штети кој го зема предвид соодносот помеѓу бројот на ликвидирани штети во текот на годината и бројот на исплатени штети во текот на годината.

Просечен период на решавање на штети

Класа на осигурување	Просечен период на ликвидација на штети	Просечен период на исплата на штета
01 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	/	/
02 - Здравствено осигурување	/	/
19 - Осигурување живот	/	/
ВКУПНО	/	/

На 31.12.2023 Друштвото не пресметува просечен период на решавање на штети кој се врши врз основа на податоци за бројот на пријавени штети и временскиот период од пријава до ликвидација на штетата.

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

☒ а) позитивно б) мислење со резерва в) негативно

10) Останато

Согласно организационата поставеност на работата на Друштвото назначениот овластен актуар е независен во организационите делови и за работата директно одговара пред Извршниот директор на друштвото.

Назначениот овластен актуар:

- учествува во утврдување на цени и дизајн на осигурителните производи;
- изготвува анализа на профитабилност на производите, при нивна имплементација
- учествува во системска имплементација на осигурителните производи, имплементацијата на тарифните групи во информатичкиот систем на Друштвото ИН2 се спроведува од страна на актуарите во матичното друштво во Словенија, назначениот овластен актуар на Друштвото извршува контролата.
- врши пресметување на резервите и контрола на системската пресметка на резервите спроведена во информатичкиот систем на Друштвото ИН2;
- врши анализа и контрола на договорите за осигурување;
- врши анализа за соодветност на реосигурителното покритие,
- учествува во подготовка на осигурително-статистичките податоци
- ги анализира податоците и дава препораки за подобрување на квалитетот на податоците
- подготвува податоци за матицата за консолидирани извештаи за потребите на Solvency II и IFRS17.

Датум: 12.03.2024

Потпис: _____

